13 OCT 1954

No. 39—Vol.-LII

Friday, 8th October, 1954

Registered at the G P O as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

*

The First Lesson

"We must learn above all the first lesson that all the earth needs to know: that Christianity, democracy, and sanity, all three centre in love and brotherhood, in a sharing of common humanity, in making room on this earth for all to live on it in human dignity and with self-esteem; in making room in our own hearts for understanding, love, and simple decency."

—Lillian Smith.

—o—

The Purpose Of Worry

"Where there is iniquity the church must expose it. Where information is absent the church must gather it. When motives are wrapped in deception the church must display them. When this is done the church need not worry about what the people think. What the church needs to worry about is the people who refuse to think."

—Harold Scott.

*

A SENSE OF HISTORY

By JULIUS LEWIN

[Mr. Julius Lewin is an eminent lawyer and a professor at the Witwatersrand Univertity. He is a keen student of the racial problem in South Africa and is one of the few true and sincere European friends the non-Europeans are fortunate to have. We are deeply indebted to Mr. Lewin for the personal interest he has been taking in this paper. The following article by Mr. Julius Lewin, we have no doubt, will be, not only of great interest to our readers but a source of hope, courage and confidence so necesssary in these dark days —Ed. I O.]

THERE is no reason why pessimism should take root in the hearts and minds of South African Indians. It is, of course, true that these are days, that persecution by a hostile Government has never been more heartless or more determined than it is today. None the less, it would be a mistake to see only the gloomy side of things. There are a number of solid grounds for believing that the future is not as dark as it may sometimes seem.

In the first place, the situation in South Africa cannot be isolated from the state of the world as a whole. And in the world at large the racialists are fighting a losing battle. In the United States, in Asia, in West and North Africa—to name only four areas—racial discrimination is steadily yielding ground as the forces of human progress advance. One colour bar after another has first been lowered and then abolished by the British and the French in their dependencies. The campaign has by no means reached its conclusion yet, but no one who is able to see this great question in its true historical perspective can have any doubt about the final outcome.

A sense of history is a source of hope in these times. It helps the present generation, and especially the younger people, to regard the daily indignities and injustices imposed on Indians and Africans as temporary measures. One does not say this lightly. There is little excuse at any time for social injustice; there is none at all for men, like those running the present Government, who add to the sum total of old injustice by new policies deliberately conceived and wilfully applied. Yet these rulers know in their hearts—and even admit in private conversation—that the present situation in South Africa cannot continue indefinitely. In this admission lies another source of our own confidence that a race-ridden society cannot survive, least of all in a world that is growing up to repudiate the old fiction of racial superiority and, with it, the evil doctrine of white supremacy.

The world beyond the shores of South Africa keeps on changing and nearly all the changes make it harder for one set of people to maintain their domination over another. That is why India, Pakistan, Burma and Ceylon were emancipated from British rule, why the Dutch left Indonesia, and why the French have been forced to leave the greater half of Indo-China this year. The day of the white man's domination over Asia is clearly ended. It is destined to come to an end in Africa, too, as events in the Gold Coast, Nigeria, Egypt, and the Sudan are already proving. If the dawn of that day in Africa is to come without acute conflict and without lasting bitterness, it is the White man, not the Indian or the African, will have to make the biggest adjustment. Meanwhile, a sense of history, the capacity to think of the present day as a bad but temporary period of history (in which we happen to live), rather like a nightmare that will end—this is the attitude that can fortify our spirits and sustain our belief that the certainties of the future are on our side.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

74 VICTORIA STREET, DURBAN

Please note our change of address

As from the Ist October 1954
BAI JERBAI RUSTOMJEE
TRUST BUILDING
First floor

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110
LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

BRADFORD CLOTHING FACTORY

Direct Importers and
Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers
Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery, Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving October 29. Sailing November 3, for Bombay via Karachi and Porebunder

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£83—10—0
Second "	"	"	"	55—0—0
Inter-Class	"	"	"	37—0—0
Unberthed	(Deck)	without	food	24—10—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 8TH OCTOBER, 1954

A Timely Warning—Will It Be Heeded

CANON L. J. COLLINS has come as a God send to Christianity in particular and humanity in general. Undeterred by so much adverse criticism against him from Europeans in South Africa and to some extent in England too he has had the courage to speak out his mind to the world in no uncertain terms. According to Sapa-Reuter's message dated September 26, preaching in St. Paul's Cathedral he is reported to have said:

"We listen too often to voices which quieten and deaden our consciences, but if we listen to the authentic voices of Africans themselves, and if we read the signs of the times, we shall no longer be happy to let things slide, to excuse the discrimination which takes place in churches, or make light of the White supremacy mentality in politidal and social affairs.

"The situation for the African in South Africa deteriorates daily. For those Africans who will not readily accept the role of unskilled labourers for the White man's economy, and who do not believe themselves to be inferior it begins to approach that kind of situation which the Jew of Hitler's Germany faced in 1933.

"The Malan Administration, in spite of the social services it provides for the African, is already becoming a dictatorship founded on the basic principle that the Black man is inferior, and must always serve the White man."

Canon Collins criticised the policies of the Minister of Justice, Mr. C. R Swart, and the Minister of Native Affairs, Dr. H. F. Verwoerd. He then went on to say that the United Party did little to alter the situation because its policy, "though less blatant and brutal," was also racialistic.

"Even among those who call themselves liberals there is only a handful—thank God a growing handful—clear sighted and courageous enough to swim against the tide," Canon Collins said.

"Do not let us remain silent and passive in fear of losing South Africa to the Commonwealth or to the defence needs of the West. Do not let us be blackmailed.

"Far better that these things should happen than that we should fail to rid ourselves of vile, racialiistic behaviour."

This is a grave warning. There is not one word of exaggeration either on the right side or on the wrong in what Canon Collins has said. The question is asked as to how the outside world can help us in the present situation in South Africa. Canon Collins has pointed the way. We repeat his words: "Do not let us remain silent and passive in fear of losing South Africa to the Commonwealth or to the defence needs of the West. Do not let us be blackmailed." The time has surely come when the United Nations should prove its worth. Instead of South-Africa trying to impose sanctions on the United Nations the latter should act firmly with all its strength to impose sanctions on South Africa. South Africa is talking of republic. Let her be isolated entirely from the outside world, let her have a taste of what it is like to be left so. She is bound to come to her senses sooner than we imagine. If strong action is not taken now it will be too late to do so later. There are no arms, no battleships, no bombs needed to do this. A little sacrifice, a little endurance is all that is needed. The question is are the Powers that count prepared to heed the words of Canon Collins and make the sacrifice in the greater interests of peace without bloodshed?

While Canon Collins has said what he has been quoted above, it is interesting to see some of the motions placed on the agenda for the Cape Nationalist Congress to be held in George from October 19 to 21. One asks the Government either to send Bishop Ambrose Reeves and Trevor Huddlestone out of the country or else to urge the Anglican Church authorities to recall them. Another asks for stronger Government action against men like Canon Collins who visit the Union to influence the non-Europeans."

Speaking in Pretoria at a dinner in honour of the delegates attending the conference of the Council of Scientific Organisations In Africa South of Sahara, Mr. Eric Louw, Minister of Economic Affairs, is reported to have said, vicious attacks on South Africa in the United Nations and the World Press were based on lack of knowledge of South Africa and more often upon prejudiced and distorted despatches sent by representatives of overseas newspapers. No one can, however, question the authenticity of the above news. The deeds of the Nationalists speaks more eloquently than other people's words.

NOTES AND NEWS

Opposition To Increase In Rents At Municipal Housing Schemes

THE Springfield, Mayville, Sydenham, Overport and Clare Estate Branches of the Natal Indian Congress have issued a joint statement strongly condemning the Government's instructions to local authorities to increase the rents of tenants in sub-economic housing schemes

This increase," says the statement, "is going to seriously affect a lare number of Indian, African and Coloured people. Some of the increases will be more than 200 per cent. For instance, those Indians who pay £2—5—0 per month may, through the new scheme have to pay as much as £7—1—0.

"According to a circular issued by the Durban Corporation to the Indian and Coloured Tenants of sub-economic Municipal housing schemes those earning over £20 per month including one half of the income of each child or lodger with a maximum of six pounds per child or lodger is liable to pay an increase of 3/- in every 10/- earned, over and above £20. For example, a man who earns £20 per month and whose son earns £15 will have to pay an extra £3—3—0 per month in rent, regardless of the number of dependants in h's family.

"Such increases added to the already unbearable increase in the cost of living is going to seriously affect a large number of people. According to figures issued by the Department of Census and Statistics, which we have to accept as our only guide of the extent to which the general cost of living has increased, show that the cost of living index as at December 1953, was 212.4 In other words the value of the pound compared with its value in 1938 is 8/9.

"Without the rent increases the non-European peoples particularly, and the working peoples of South Africa generally, are findind it tremendously difficult to make ends meet. The additional burden of an increase in rents will make it even more impossible for the lower income groups who mainly reside in the housing schemes to maintain their meagre standard of living.

"This callous disregard shown by the Government in its attitude to the important question of the standard of living of the people is evidenced by its 1954 budget. In his 1954 budget, Mr. Havenga, the Minister of Finance, whilst

reducing income tax increased the cost of living of the people by increasing railage rates and by taxing bread. Added to this is the recent increases in railway passenger fares and the new bus fare increases.

"Whilst all these increases have been piling on the working peoples the Government has pegged the cost of living allowance to wokers under War Measure 43 of 1952

"Our branches of Congress," concludes the statement, "have decided to hold meetings in all housing schemes with a view to organising the tenants to resist this new attempt to economically strangulate the people, and to take all possible steps to stop these increases."

Foundation Of M. L. Sultan Technical College

In the presence of a very distinguished gathering of Europeans and Indians Dr. B M Narbeth laid the foundation stone of the M. L Sultan Technical College, in Centenary Road, Durban, on Saturday, October 2 It was an unique occasion in the annals not only of Durban or Natal but of the whole of South Africa, for it is an institution first of its kind in this country. It is an outstanding example of self-help on the part of Indians and of magnificent charity on the part of a single Indian for education without distinction of class, colour or creed.

Dr. B. M. Narbeth, B.Sc., Ph.D., was first Principal and Principal Emeritius of the Natal Technical College is chairman of the Indian Technical Education Committee, chairman of the Indian Technical Institute, Durban and chairman of the Council of the M L. Sultan Technical College

We shall say more about this institution in our next week's issue.

Canon Collins' Visit To South Africa

The following letter by Father Huddleston appeared recently in 'The Times' (London):

Sir,—From the correspondence in your columns concerning Canon Collins's visit to this country which I have seen; it is very obvious that the European South Africans who are so indignant claim an authority to speak which should not pass unchallenged. I have lived in the closest possible contact with African leaders in Johannesburg for the past 11 years. Three things I can state categorically as being true—First, the African people as a whole have welcomed and have been greatly encouraged by Canon Collins' visit as an indication of the concern felt in England at the disastrous racial policy now prevailing in South Africa. Secondly, African Christians—and particularly Anglicans—have been thankful for the outspoken yet charitable criticisms of this policy from a leading Churchman oversea. Thirdly, those who have been most vocal in criticising Canon Collins have hardly ever asked themselves whether what he says is true. In fact Canon Collins has exaggerated nothing; his statements have been entirely accurate, and anyone who really knows what the African people presently suffer could add to them very considerably. The extreme sensitiveness of White South Africa to criticism of any kind is an indication of its sense of guilt, and the attempt to justify this attitude by arguments such as have appeared in your columns is typical, but not for that reason justifiable. South Africa today is a very sick country.

NATAL INDIAN BLIND SOCIETY

THE official opening of the Arthur Blaxall School For The Blind, situated in Lorne Street, Durban, took place on Saturday, October 2, by Dr. Louis Van Schalkwiyk, Chairman of the S.A. National Council for the Blind.

The president, Mr. Kunnambiran M Pillay, in his speech, paid a glowing tribute to the noble services of the Rev. Blaxall. "As a boy in London," he said, "Mr. Blaxall knew intimately the struggles and trials of the working class people and gained his way to Oxford University by study at night classes. A man who, ordained a priest in the Anglican Church in 1921, came to South Africa two years later in response to an appeal from a friend and has since dedicate himself to the service of South Africa by serving all classes of South Africans. Because non Europeans, especially Africans, constitute the most depressed classes in the country, Rev. Blaxall's work has been mainly among these groups."

The President referred to Rev. Blaxall's contribution, as a representative of the National Council, towards the drafting of the Bill which later became the Blind Pensions' Act. "Perturbed over the exclusion from the Act, of benefit provisions for Africans," he said, "Rev. Blaxall successfully prevailed upon the Government to make available on the same basic principles, assistance to Africans through the Department of Native Affairs.

Among other things, Mr. Blaxall was among those who established the Athlone School for the Blind, Ezenzeleni Training Centre for the Blind at Roodepoort, Itireleng Blind Institute at Hamanskraal, the Palmer Hostel for the cure of eye diseases, and the Kutlwanong School for the Deaf and Dumb also at Roodepoort. In addition, Mr. Blaxall is chairman of the National Council for the Deaf, Executive Member of the National Council for the Blind, Trustee of the National War Memorial Health Foundation, Executive member of the S.A. Institute of Race Relations, Executive member and welfare convenor of the Christian Council of South Africa, member of the Johannesburg Social Welfare Board, and chairman of the Johannesburg Deaf and Dumb Association. He has also served on two very important Government Commissions, the National Health Council and the National Welfare Board.

"The progress that has been made so far would not have been possible," said the President, "had it not been for the magnificent support our Society has received from the public of Natal. Particularly are we appreciative of, and are humbled by, the unstinted generosity of thousands of school children when appeals were made to Indian schools. It would be invidious to single out names of individuals, but tribute must be paid to the tireless efforts of members of the Society. We owe too our thanks to the S.A. National Council for the Blind, the City Health Department of Durban, the Natal Education Department and especially to the Union Departments of Education and Welfare whose cooperation and assistance has been of great value."

EVICTION OF SPORTS GROUND TENANTS THREATENED

"24 families, comprising 248 men, women and children who have been living on land owned by the South Coast and District Sports Ground Association face a threat of eviction," says a statement issued by the South Coast District Indian Sports Trust Tenants Association.

Adding that the families have been living on this land for over 25 years, having leased it from the Trust Board of the Association, the statement continues, "since 1947 the people have been facing numerous difficulties.

"First, about half the householders who had built their own homes were asked to break down their buildings and to rebuild on new sites offered by the Sports Ground Trust Board. When the tenants protested that it would cost them a considerable sum of money to do this the Board officials promised that their homes on the new site would be permanent and that a road would be provided for the use of the tenants.

"After a year, however, all the tenants were issued with notices to vacate the land. As no alternative land or accommodation could be found the tenants did not leave.

"The Association retaliated by closing the road leading to the homes of the tenants thereby causing considerable hardship to the people. After protracted discussions with individual members of the Trust Board the Tenants Association called a meeting of its members and adopted a resolution expressing regret at their inability to vacate the land as they were experiencing great difficulty in obtaining alternative land and requesting the Sports Association to withdraw its notices to the tenants or alternatively to grant them three years in which to find alternative housing for the people affected.

"The Board's reply was a curt refusal to recognise our Association Immediately on receipt of their letter informing us that they would have no dealing with our Association we got all the tenants in the area to sign a petition appealing to the Board to reconsider its decision and to recognise the tenants Association as it had the full confidence of the tenants. Although this petition was sent on the 4th July, 1954, and subsequently a reminder was sent the Board has chosen to ignore the people's request.

"In view of this," concludes the statement, "our Association has appealed to all its members to do everything possible to find alternative accommodation as it seems clear that the Sports Association is bent on evicting them. Furthermore, the Association has appealed to all sporting bodies that make up the South Coast and District Sports Ground Association to use their influence to save the homes of the unfortunate tenants."

LIBERAL PERSPECTIVE

A STRANGE SPEECH

By C. W. M. GELL

MR. W. J. P. Carr is the manager of the Johannesburg Native Affairs Dept. For the last year he was also president of the Institute of Administrators of non-European Affairs On September 7 he delivered his *retiring presidential* address to the third annual conference of the institute in Durban. It contained several passages which deserve more analysis than they have received.

Mr. Carr's speech hit the headlines on September 8th with his warning of a "Communist-controlled campaign in operation throughout Africa to undermine and finally overthrow established European government in those African territories where it still rules. This may be so. But we must be a little suspicious of Mr. Carr's sources of information when he trots out, as part of the evidence. "the pseudo-medical school run by the Russian embassy in Addis Ababa which is alleged to train European personnel for the African campagn.

Mr. Carr is evidently one up on Joe McCarthy, who has not yet protested against the squandering of American dollars in Abyssinia while that country permits Russian activities on such a scale that they even reach the ears of Mr. Carr.

No wonder Mr. Carr considers it essential for every non European administrator "to be alert and well informed." Since the subversive organisations are thinking and planning on a continental scale, we must do the same, says Mr. Carr. It is no use limiting our thinking to the Union alone while the forces opposed to us are working throughout the continent. Obviously, one concludes, we have been sadly—perhaps dangerously—lax about the qualifications we require from those who aspire to posts in the central or local Native Affairs Depts. And one can readily understand why Dr. Verwoerd turned to the Jails Dept. when he wanted a top class Information Officer for his department. He, at least, has set the right sort of precedent and is thinking in terms of continental magnitude on apartheid and other matters.

However, Mr. Carr himself is not continentally impressive. He believes that subversion can be dealt with under three heads: (1) materialism or a decline in spiritual values, (2) a return to barbarism and (3) nationalism.

Taking these points in reverse order, Mr. Carr was sensible about the need to alleviate the genuine material and social grievances of Africans and other non-Eropeans and about the desirability of retaining flexible local administration in preference to rigid central direction. But he was silent about the vital issues of status, opportunities and the extension of non European political rights without which the substantial alleviation of their material distress and other disabilities is improbable. He, therefore, had little to say which would in any effective way counteract the tendencies towards non-White nationalism—nothing about increasing their rights and opportunities in our mixed society, just a few remarks about the underlying Communist menace (that overworked excuse for frustrations we have created ourselves,) which sometimes "makes use of sentimental religious missionaries." Is Mr. Carr perhaps slightly resentful that the stand taken by Father Huddleston and a few other clergy over the Western Areas Removal Scheme compares more than favourably with the equivocations of the Johannesburg City Council, whose leading *toenaderer* on this subject is chairman of the city's non-European Affairs Committee?

On (2), M. Carr is unoriginal in his references to ritual murders, Leopard and Lion Men, the Mau Mau and completely undiscerning about the implications of these movements being often "led by educated men with a grievance against the Europeans." Surely there is a lesson for us there, if we are willing to learn it.

But it is on (3) that Mr. Carr really comes a cropper. "I feel that we have lost the East," he says, "because all we could offer them was materialism." We lost —where we were wise (as in India) by consent, where we were unwise (as in Indo-China and Indonesia) by force—our colonial empires because the indigenous peoples demanded for themselves the same right of self determination and self-government as we asked for ourselves. When a people attains a certain minimum degree of civic capacity and culture, it feels alien rule to be morally and spiritually stunting. That was the position in Asia, whose civilisations are far more ancient than our own though they have recently lagged in technical inventiveness.

And the position is developing that way in Africa How little Mr. Carr's "spirituality" is an improvement on the "materialism" we offered in Asia may be judged from the following passage in his speech:

"I do not presume to encroach upon the strictly spiritual aspects (of African life) as that is completely outside my province, but would direct attention in passing [it is, in fact, a deliberate and irrelevant insertion—C.G.] to the singularly fortunate circumstance that our South African Natives can and do embrace Christianity *and are thus not still further alienated from us by a form of belief such as Mahamedism (sic) which makes all contact on this plane impossible.*"

I shall not here try to explain to Mr. Carr why Muslims dislike their religion being called "Mohammedanism" as much as Roman Catholics dislike "Popery." The subject *is* evidently "completely outside his province." But to refer to Islam as "a form of belief" is obviously and, possibly, deliberately discourteous to one of the world's great spiritual traditions. And his suggestion that spiritual contacts with Muslims *is impossible is palpably ill-informed.* We shall not overcome the evil of materialism by preaching such competitive and exclusive religiosities. The tension today is not between Christianity and the other spiritual traditions; but between these spiritual faiths and the various forms of materialism which infect both the Communist and non-Communist halves of the world.

Beside his confusion on this essential point and his lack of perceptivity about colonialism, whether in Asia or Africa where (for all he says) Mr. Carr seems to envisage its indefinite perpetuation, his resurrection of that hoary old myth of an Indian colonisation scheme from Durban to Somaliland (aided and abetted by?—yes, Communism!) is too trivial to discuss further.

WANTED—NOT EQUALITY BUT EQUAL OPPORTUNITY

THE following letter was sent to 'The Star' (Johannesburg) for publication but the paper did not see its way to publishing it:

Sir,—At a time when signs are not lacking that the Bantu Education Act will be employed largely as an instrument of coercion by placing serious limitations on the development of the African people in matters educational, it comes as something of a relief to know that in the £50,000 Maurice Isaacson Educational Foundation we are to be assured of a fairly good crop of African scientists, commercialists and agriculturists as bursaries from this fund become available to those who wish to qualify in this wise.

As ground for the fears just expressed, we have it on Minister Verwoerd's own showing when in his much publicised Senate speech of 8th June, 1954, he is alleged to have hinted that the Africans need to be 'disillusioned' by being reminded of the fact that equality with the European is not for them.

The point at issue and one which the Hon. Minister so sadly appears to have missed is that in these matters the African is actuated not so much by the desire to become a white man, as by the craving for an opportunity to develop to the fullest extent humanly possible.

The frustration that is so much talked about is, among other things, caused by the fact that in the Department of Native Affairs itself, positions even of Under Secretary and so on are the exclusive preserve of the White man. If the protagonists of the policy of apartheid are sincere a start should be made right there in the Native Affairs Department. If this is not done—and indications are that it may not be done—frustration of the African intelligentsia there will always be, and apartheid will for ever remain the instrument of oppression that it only too obviously is.—Yours etc., J. S. MOTSIELOA.

South African Hindu Maha Sabha

Deepawali Holidays

All Hindus are hereby notified that Deepawali this year falls on the 25th and 26th October.

It is requested that all Business premises be closed on Tuesday the 26th October 1954.

G. K. PADIA
Hon. General Secretary,
S.A. Hindu Maha Sabha.

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives realise that cheerful and clean-looking homes make for contented and happy living . and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a *little* Sunbeam spreads over a *large* area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with, shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK Always ask for

SUNBEAM POLISH

Shines... and shines... and shines

29 5204 3

Someone Special may look at your shoes to-day

KEEP A SHINE ON YOUR SHOES EVERY DAY WITH THE BEST POLISH-

NUGGET

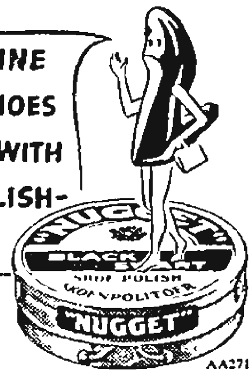

AA271

FINE LEATHERS OF WOMEN'S SHOES NEED NUGGET

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

67 9558-2

FARM PRODUCE

We are cash buyers of all types of FARM PRODUCE. Forward samples together with quotations to:

AISEN SOUTH AFRICA (PTY.) LIMITED

111/3 Macosa House,
17 Commissioner Street

P.O. Box 11012. Phone: 33-8921

Johannesburg.

Bankers: BARCLAYS BANK D.C. & O.

JOGGERI (GORE)

Made From Pure Sugar Cane Juice

For Sweetmeats and other Purposes. Get your Joggeri (Gore) direct from the manufacturers.

Any quantity 1/- per lb.

Also suppliers of Betel Leaves at Wholesale Price

For further particulars write to:

COTTON LANDS

P.O. Box 7, VERULAM.

AFRICAN VIEWPOINT

OPEN LETTER TO MR. DON MTIMKULU

By JORDAN K. NGUBANE

My Dear Mr. Mtimkulu,

HISTORY is in the process of casting you for the role of one of our people's men of destiny. With the negotiations for the transfer of our colleges to other than private control imminent, you have been placed in the position to tell the world one of two things. By the decisions you take within the next few months you will announce to the world whether you think the personality of your own son, Kerr, should be distorted and denied normal development to suit tyrannous political ends or he should be free to develop his God-given talents to the best of his ability.

Your position as principal of Ohlanae places you in a vital sector of our people's fight against race oppression. If you take the right decision, you will give a much-needed lead to very many men and women of goodwill who wallow in mental distress in this hour of darkness; seeking to do the right thing but handicapped by inadequate knowledge of what is really at the heart of the African. If you take the wrong decision, you will have sold nearly ten million people into slavery; you will have betrayed at a critical moment the three-hundred-year-old struggle of our race against race domination; you will have sold generations to come to slavery. Such is the responsibility which is yours.

You will want to know why I feel you are placed in the position to stab us in the back or to lead us to light and the truth. Firstly, your own family has played a part in the African's struggle against race oppression you cannot be ashamed of. Your eminent grandfather was, in his time, one of that great and heroic band of nation-builders who laid solid foundations for the acceptance of Christian values by the African. Your father, whom I had the privilege to know for a friend, made positive contributions to the growth of Methodism in the African community and left his distinctive mark on national life and thought in his time. He was always in the front line in the fiercest struggles of his people against race oppression. If there was ever a man of unshakeable courage, I testify now and before posterity, your father was. As you very well know, he and I had moments when we saw the truth from different standpoints. But to the end of his days he enjoyed all the respect I have for a man of courage. You have followed in this distinguished tradition yourself. One of the most vital contributions you have made to our cause has been to show to the world that quality for quality the intellectual potential of the African is just as good as that of any other race. It is by the performance of men like you, Mr. Mtimkulu, that a race is judged.

Secondly, as head of Ohlange, you occupy a position in South African life where you cannot escape being judged against the background of the achievements of your eminent predecessor in office, the late Dr. Dube. He himself had been placed in the position where you now find yourself, when he decided to set up Ohlange. Then, as now, the enemies of our people planned to give us a slave's education. Dr. Dube said: "Never, while I live, will I accept a slave's education for my child. If you white people will insist on it in your schools, I shall go into the wilderness; to the Inanda hills and there, amidst bushes and thorns set up a school where I shall teach my child the truth as I know it and not propaganda; where I shall impart to him that knowledge which will develop his personality in the way closest to what I believe is the will of his Creator." That is what he told the historic gathering in Durban along Beatrice Street when he was given the mandate to establish Ohlange—fifty years ago!

Half a century after he gave a clear reply to a clear challenge, you, as his successor, are being called upon to give a clear answer too. For, your Governing Counil will be guided very much by what you do yourself. You will also want to know why I am so much worried over what you might decide. Well, in several public speeches and articles, I have not hidden my admiration for your work as well as the importance I attach to a beacon of African achievement like Ohlange. In the absence of any knowledge of the policy your Council intends following; in the absence of visible efforts to awaken the African people as well as the very many well-wishers of your school in the other communities to the issues at stake; in the absence of knowledge of what is in your mind and your Board's, it stands to reason that very many like me should wish they knew precisely what you propose to do. You see, you are in a responsible position; you hold in your hands the fate of my children. I have a vital interest in that fate and I must know what you propose doing, just as you must know my fears and hopes. I raise the issue publicly because so many parents feel as I do.

Which is the wrong course and which, the right? Let us start with the wrong. It will be wrong for Ohlange to become a community or Government school; it will be a cowardly break with a glorious tradition; a slavish repudiation of the very ideals and spirit on which the college was established. It will be a shortsighted and dangerous decision. We shall curse those who will say Ohlange must capitulate; generations to come will curse them too.

It will be right for Ohlange to state in clear and unequivocal terms that it abides by the ideals and spirit of independence which inspired John Dube to set it up and open its doors to the young of our race.

Either decision will entail the acceptance of certain responsibilities by either the Government or the African. If Ohlange surrenders to Malanism the teachers will get their full salaries, of course, and that will save you financial trouble. And the attitude of the teachers here will weigh heavily in the final decision. *If the teachers under you love Africa only when the weather is fair, they will refuse to work with a 25 per cent cut in subsidies.* Or, they might run away and leave Ohlange in the lurch. But if they are men fit to be free, they will serve Africa with that 25 per cent cut in their salaries. That will be their contribution to the fight for the values we believe to be right and desirable. For this reason they, too, are being tested and we watch with interest to see whether or not they will stab Africa in the back for money.

But they must be under no illusions. The Malanites have sinister intentions. They regard us as the greatest threat to their imperialist designs. It is in their interest to crush us in every way possible. Today they will come along with sweet words and promises. They will talk of additional help and assured salaries. But we must always ask: *What is a Malanite's word worth when it comes to dealings with the African?* They do not like us and have no good intentions towards us. They will give you the subsidy today and when it suits them they will withdraw it and then turn around to say that the African fails to administer his own affairs. Since you read official speeches and other documents on Bantu Education, you probably have been struck by the persistently threatening note in the phrase "if funds permit." The Malanites will promise everything but they will be bound by these promises only if the funds permit. I see in this the sword of Damocles on my neck, on your neck, on every African's neck.

My point here is: Even if we try and run away from the financial burdens incidental to refusal to surrender control, sooner or later we as a community, will be forced to face them when the funds do not permit. We must be quite clear about that. The principles on which Bantu Education is based are such that I can say with certainty that this will happen. If, then, we shall bear these burdens later, under disgraceful and humiliating conditions, why not bear them now when that is the path of honour as well! Again, you are in the position to lead us along the path of honour or lead us to disgrace.

If Ohlange decides to remain an independent school, somehow you will have to find the additional 25 per cent to pay your teachers well. What are the prospects? In the first place you can raise your school fees Tell the parents why you are doing this. I am certain they will stand loyally by your side. We want our children given the right type of education and we will work and starve ourselves to do that.

Secondly, you can, like Dr. Dube, appeal to the public for assistance. There is a tremendous amount of goodwill towards Ohlange, as you know. Standing appeals for assistance will not go unanswered.

Thirdly, you can effect economies by introducing a number of internal reforms. I do not feel called upon to go into details here because acceptance of the principle is all that is necessary.

Fourthly, you can combine all these methods.

I am not the type of man who believes in merely giving advice. This is our testing hour; our darkest moment and yet our finest. I shall, therefore, show by my own personal ex-

ample, how much importance I attach to the work you are doing. To help in the process of economising, I offer you my services in any capacity you might desire for no pay whatsoever—on a part-time basis. I wish I could be free to say to you give me a job to do on full-time for no pay, but I am not as yet in a position to do that. I do not want any special position. I want merely to help—even if it means washing the lavatories regularly, so many times per week to save a few pennies for Ohlange. I know, also, that very many parents would avail themselves of opportunities to serve Ohlange in one way or another.

Of course, an independent existence will not mean the end of our troubles. We shall still have to fight on the syllabus front. We are going to have Bantu Junior Certificate, Bantu Matric, Bantu Bachelor of Arts, Science, Medicine, etc. It will go on like that to our ultimate destruction. We have not come to fight that as yet. When we come to it we shall have to take the decision to close down Ohlange rather than corrupt the minds of our children with vile apartheid propaganda. I salute those white missionaries who have already stated that they will close down their colleges rather than pump vile racial propaganda and political lies into the minds of African pupils.

In our fight against political indoctrination posing as education we must realise that we have reached the point where we must seriously consider closing down our schools in protest against what is going to be done to our children. I favour this course particularly because it will allow the full impact of apartheid to make itself felt directly by the mass of the African people. That will provoke a reaction from the people which will have salutary effects on themselves as a group; it will awaken them to the real dangers of Bantu Education.

In doing that, we must at all times appreciate the relative values of our objectives. We are being attacked from two fronts—the day schools and the colleges. We are not as yet strong enough to hit back effectively on the two fronts. For this reason, I take the view that we should concentrate on saving our colleges. We shall be stronger as the struggle gains momentum and shall then be in the position to fight against the syllabus which will be taught in our schools.

For this reason, I think the Inanda parents were very wise not to accept battle on the issue of day schools. We are too weak as yet to defend them effectively. But we are strong enough to save our colleges. For the moment, let us concentrate on what we can save and, in so doing, clarify the real issues at stake as well as seal the bonds between the African and European Christians.

Believe me when I say I pray regularly and earnestly for your being succoured and given wise guidance these days when so many people find so many difficulties in seeing the truth clearly. I derive a tremendous lot of inspiration, however, from what a mutual friend told me about you when you went to Ohlange. He informed me that you had told Mrs. Mtimkulu that you were determined to do the job you wanted to do at Ohlange, even if meant sleeping in a Zulu hut. I think the moment to sleep in a Zulu hut approaches and I pray that you might be given the strength to go through it with flying colours.—Yours sincerely, JORDAN K. NGUBANE.

Things In General

New High Commissioner For India In B.E. Africa

The Government of India have appointed Mr. M. Gopala Menon as Commissioner in British East Africa, with jurisdiction extending to the Federation of Rhodesias and Nyasaland. Before his appointment, Mr. Gopala Menon was the representative of the Government of India in Malaya from 9th April 1951. Born in 1902, Mr. Menon's father Shri P. K. Manavikraman Raja belongs to the ruling family of the Zamorin Rajas. Mr. Menon was educated at the Aligarh and Madras Universities where he graduated in 1925. He has also completed his Law Course. He was a probationery officer in the South India Railway in 1926 and was with the Standard Oil Co. in 1930, Assistant Marketing Officer, Indian Coffee Board (1935), Assistant Marketing Officer on Coffee, Government of India (1936-40), Deputy Director, Ministry of Food, Government of India (1944), Under Secretary in charge of U.N. Branch, Ministry of External Affairs and Commonwealth Relations (1946), Secretary to the Indian Delegation to the U.N. General Assembly (1947), Secretary to the Permanent Indian Delegation at the United Nations (1948).

Deepawali Cheer Society

The Deepavali Cheer Society was formed some 16 years ago for the purpose of providing cheer to our poor and needy Indians, as also poorer sections of the Coloured and Native people on the occasion of Deepavali—the Hindu National Festival. Last year over 560 hampers consisting of various articles of foodstuffs were distributed to over 2200 Native, Coloured and Indian inmates at the Town Hill Mental Hospital, Fort Napier Hospital, Aryan Benevolent Home, the Isolation Hospital and the Edendale African Cripple Home. A special appeal is made to the public this year for donations of cash or foodstuffs, such as Ghee, Margerine, Mealie Rice, Condensed Milk, Tamerind, Sugar, Vermicelli, Rice, Coffee, Tea, Dry Beans, Flour, Onions, Dholl, Moong Dholl, Sultanas, Potatoes, Masala etc. Donations or cash or articles of foodstuffs will be gratefully appreciated. All donations whether in cash or kind, should be sent by the 20th October to 57 Zeederberg Street, Pietermaritzburg.

Sastri's Autobiography In Tamil

Mr. S. R. Venketaraman, Secretary of the Servants of India Society, 8, Westcott Road, Madras, 14, has brought out autobiographical sketches in Tamil by the late Rt. Hon. Srinivasa Sastri on behalf of the Society.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2—2—0 towards the Mahatma Gandhi Memorial fund.

MY GANDHI

By DR. JOHN HAYNES HOLMES

Price 12/6 including postage

This book is written by one of Mahatma Gandhi's first most intimate friends in America and life long supporter of the great principles for which he stood and laid down his life.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'

P. Bag, Phoenix, Natal

WANTED

An English-educated Hindu Tamil Teacher (married person), possessing at least a Matriculation Certificate in Tamil, with a sound teaching knowledge of the Tamil language, its literature and religious philosophy, to act as headmaster of the H.Y.M.A. Free Tamil School. The applicant will be required to serve for a term of three years on a service contract, at a flat monthly salary of £30 (inclusive of cost of living), no increments. The service contract may be renewed on fresh approved terms and conditions. Free quarters (including electric light) are provided.

Applicants to state qualifications and enclose copies of testimonials and certificates.

Apply to:

S. MUTHRAY PILLAY and T. S. RAJAH, jt. hon. secretaries, H.Y.M.A. Educational Trust, P.O. Box 290, Pietermaritzburg, Natal.

Verulam Dipavali Sports Union

Annual Five Aside Tournament

Juta Jeewa Shield (Winners) (Floating)

Kistan Das Shield (Runners) (Floating)

Dr. Siva B. Chetty's Floating Trophy (Runners)

At the Verulam Indian Ground on the 17th October, 1954

Entries close with the secretaries on the ground at 8 a.m.

Open to any Indian Five in Natal.

Entries may be sent to the secretaries, P.O. Box 63, Verulam.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi

Price 8s.

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Phoenix, Natal

Cuticura SOAP

The medicinal and toilet properties of Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless COMPLEXIONS

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, September 29.

IMMEDIATELY after assming office, the new Labour Minister, Shri Khandubhai K. Desai, sent invitations to representatives of Bank employees and management to have tripartite talks in New Delhi in order to avert a crisis in the banking industry due to the Government's decision to modify the Appellate Tribunal's award. The Labour Minister held separate talks with the representatives of employees and employers and found that both the parties were adamant in their attitude and the gulf between them was difficul. to bridge. After two days' talk the Labour Minister announced in the Lok-sabha the appointment of Justice Rajadhyaksh of Bombay High Court to investigate the effect of various awards on Banks' finances and to give judgment whether the Government's step in modifying the award was just or it should be withdrawn either in parts or full. Shri Desai has succeeded where Shri Giri, the last Labour Minister, failed in persuading his Cabinet colleagues to enquire into the matter afresh. This decision, on the part of the Government, will avert the strike action by the Bank employees.

In a radio broadcast, Shri Desai paid glowing tributes to Shri V. V. Giri and said that the policy initiated by him will be continued.

In regard to the Labour Relations Bill, which is pending before Parliament for over a year, Shri Desai said that he had been in general accord with the details of the legislation and was very much pleased with the new emphasis on mutual negotiation and collective bargaining.

On labour-management relations Shri Desai said that if the twin objects of rapid national development and increased social justice were to be achieved, there must be the most complete understanding between management and labour. The only way of ensuring this was for each party to realise its obligations to the other. The ideals of service in which Gandhiji has brought up the country would not be served if each party stuck to its selfish ends unmindful of the interests of others.

• •

Floods have receded in North and North-East India, Monsoon is nearly over. Relief funds are being collected throughout India and the relief work on a very large scale is being carried out by official and non-official agencies.

The Goverment has decided to tackle the problem of recurring floods on a war-footing Two Commissions for Ganga and Brahmaputra rivers have been appointed to devise measures and implement them to stop the ravages of these two rivers when in floods. A Central Flood Control Board has also been constituted. The Board met at Delhi and decided to undertake photogaphic survey of about 30,000 square miles and supply mosaics, spot levelling for at least 10,000 square miles and preparation of contour photo maps including the areas on which levelling has already been made.

The available data will be collected and analysed, field inspections carried out and a start made on preparations of comprehensive plans for flood control consistent with the general plans. Measures to prepare priority schemes for immediate protection of towns and threatened areas will be taken in hand. Short term flood control works approved by the Board will also be undertaken.

• •

Britain, Canada and the United States have told the Government of India that Portugal could ask the North Atlantic Treaty Council to take up the dispute over Goa and other Portuguese territories in India, it was authoritatively stated. Portugal would not be entitled to demand action to defend the sovereignty of these terri ories, but could ask for consultations and an opinion on the legality of her case. This opinion was given to the Government of India when New Delhi asked for clarification of a statement made by the Portuguese Premier.

The struggle for freedom of Goa by the Goans continues and the number of persons arrested is increasing day by day. An attempt was made by a Nationalist to hoist the Indian National Flag on the Governor-General's house. Everyday new pro India posters are found pasted in towns and villages of Goa and the Portuguese arrest innocent persons as they could not trace the real men doing the job.

The Goans observed "Terkhol Day" on September 16 when a batch of Goan volunteers marched to the Terekhol Fort and offered Satyagraha. It may be recalled that on August 16 the Portuguese police and military fired on unarmed Satyagrahis at Terekhol and killed one and injured several of them.

Correspondence between the Governments of India and Portugal continues but without any positive result.

• •

The permit system introduced by the Government of India has completely sealed off the Goa-Karwar border stopping all the smuggling by land route, but smuggling of foodgrains and other essential commodities from India to Goa goes on, though on a very small scale. The self-imposed blockade of Goa is having its effect on the Goan people and although Portuguese are bringing essential commodities from Pakistan, it is not sufficient in quantity and is prohibitively costly. The Goan people are queuing before Indian Consul's office at Panjim to get permits to get out of the colony. Bombay's dock workers have refused to have anything to do with ships that touch Portuguese Indian ports. They will neither handle the cargo of such ships or do servicing to such ships. Prominent Indian shipping companies have also decided not to call at the port of Marmagao (Goa) until Goa was integrated into Indian Union.

According to shipping circles, this decision will have a far-reaching effect on Goa's sea-borne trade and traffic with India and will also result in the complete suspension of India's shipping links with the Portuguese territories. It will also successfully prevent the smuggling by sea of contraband goods.

• •

The National Executive of the Praja-Socialist Party did not accept the demand of Dr. Lohia that the Socialist Ministry of Travancore should resign and institute a judicial non-official enquiry into police firing in that State. The Executive accepted the resignation of Dr. Lohia from the secretaryship of the Party. The changed attitude of Acharya Kripalani turned the scales in favour of Ashok Mehta and Dr. Lohia's motion proposal was defeated. Supporting Dr. Lohia, Shri Madhu Limaye, joint secretary and Shri Baleshwar Dayal, a member of the National Executive of the Party, also tendered their resignation of their offices.

Shri Pattam Thanu Pillai, Chief Minister of Travancore, went to Delhi to discuss the States' problems with Mr. Nehru and Acharya Kripalani. After a round of consultations with the Congress and P.S.P. leaders, Shri Pillai agreed to institute a judicial enquiry into the police firing in the State.

R. VITHAL
Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

THE

Provident Assurance Corporation of Africa Ltd.

Modern Life Insurance provides. . .

★ OLD AGE PENSION

★ MONEY FOR YOUR CHILDREN'S EDUCATION

★ DEATH DUTIES

★ MONEY TO FREE YOUR HOME

★ FINANCIAL SECURITY FOR YOUR DEPENDANTS

★ COLLATERAL SECURITY IN BUSINESS AND TRADE

Let us advise you on the plan that will best suit your requirements—the Corporation transacts all classes of Insurance . . . CONSULT

SEEDAT BROS.

4 Hoosen's Building, — 116 Queen Street, — Durban.
Phone: 21773

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING

CONTACT STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm; Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Persona Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Phone Day 24169 — Phone Night 833459

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufactures of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL INSURANCE COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 39 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760. JOHANNESBURG. Phones:—Business 33-0711, Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO. (PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	2	3
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	9
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
FROM YERAVDA MANDIR—M. K. Gandhi	1	0
MAHADEV DESAI'S EARLY LIFE —By Narahari D. Parikh	2	6
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY —Rene Fulop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Phoenix, Natal.

Phones: 29121/3 (Switchboard) 24179 (Manager)

Cables & Tel. Add: "PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197 (Established 1927

Premier Produce

Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG
Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI
Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

ATTRACTIVE
SAREE MATERIALS

Self Striped] Georgette Crepes 45" Green, White, Pink, Sky, Lemon 4/11 yd.	Coloured Georgettes 45" All Shades 3/11yd.
Self Check Fancy Volles with Block Designs 45" 4/11 yd.	Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.
Fancy USA Floral Voiles 38" 4/11 yd.	Embossed Georgettes 45" Basket Design 6/11 yd.
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Jari Work Sarees £4-10-0 each
Floral Bembergs 45" Red, Gold, Green and Blue Designs 4/6 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0 each
Bordered Georgette 45" All Shades 3/11 yd.	Benares and Tinsel Jari Borders Big Range In Stock

BLOUSES
Chinese Embroidered Satin and Georgette Blouses and Latest Skippers 8/11 each.

CHAMPALS!
Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

Proprietors:
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co., (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

DIWALI GREETING CARDS

Purchase your Diwali Cards from Us:

We have all ranges in English, Gujarati, Hindi and Tamil (with envelopes).

—o—

Religious and other printed cards assorted 3/6 doz. National leaders imported cards 9/-, 15/9, 18/9. Religious in Art Cards Imported 18/9, 15/9.

—o—

Cheque Books 1/3, 2/3, each.

Obtainable at our only Address:

BHARAT MUSIC SALOON
AND BOOKSELLERS
(Corner Grey and Lorne Streets)
286½ Grey Street, Phone: 26070.
DURBAN.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal

13 OCT 1954

DIWALI

SWEETMEATS

from **KAPITANS** *of course !*

REMEMBER : THERE IS NO BETTER.

DIWALI comes but once a year. Diwali shopping is a headache—and what a headache! Sarrie or silver tea set for Mother and Aunt, casket or nargisi blouse for Sister-in-law, gold brocaded evening hand-bag or an Oyster-Pearl Rolex Perpetual for the lovely Keeper of the Heart, dacron shirt or nylon tie for Father and Uncle, Meccano or cricket set for Brother, and for Sister . . . there is dopatta, borders, bangles or dress materials! But the joy of Diwali is incomplete without KAPITANS TEMPTING AND WHOLESOME DIWALI SWEETS, enjoyed widely by discriminating public, both young and old.

Last Diwali the demand for sweet-meats was unprecedented. People have come to know that KAPITANS is a reliable trade mark for Quality Sweetmeats. Hence we lost in the battle of supply to the seemingly inexhaustible queue of customers. Though our sweetmeat factory worked night and day we regret inability to cope with the flood tide public rush that was disappointingly turned away from our doors.

In order that 1953 sad history of disappointment to last minute customers, local and country, is not repeated, we have taken the following concrete, satis-factory steps:—

★

Two more packers are on the staff.

Two more assistant Mithai cooks are hired.

One more Mithai stove is installed

Last year, a rumour was spread that our Sweetmeats, and meals served in our Lounge, are prepared in one and the same kitchen. Nothing can be further from the truth than this malicious, flagrant, false rumour. We have had two entirely separate kitchens, twenty yards apart, since 1926, at the place where we are to-day. We take this opportunity of emphatically reassuring our KATHIAWARI PATRONS that the sweetmeats kitchen is a unit by itself, completely divorced from our meals kitchen, and that the intelligent public is cordially invited to visit our premises to satisfy itself of our proud claim that the sweetmeats kitchen is not only the cleanest and most hygienic, but one hundred per cent. purely vegetarian.

SWEETMEATS

(PRICES PER POUND)

Sutherfeni, white, rose, green, orange and yellow	7	0
Khajli, unsweet	7	0
Khajli, sweetened	6	0
Badam Puri	8	0
Satha, unsweet	6	0
Satha, sweetened	5	0
Pista Burfi	7	0
Badam Burfi	6	0
Special Mawa Burfi	6	0
Plain Mawa Burfi	4	0
Ice Cream Halwa	8	0
Pista Halwa	7	0
Bombay Badami Halwa	6	0
Delhi Charoli Halwa	6	0
Cherry and Brazil Nut Halwa	6	0
Vanilla Fruit Halwa	5	0
Special Badam Halwa	5	0
Crispy Dry Halwa	5	0
Mawa Dudhi Halwa	6	0
Plain Fruit Halwa	2	6
Special Mawa Gharee	5	0
Special Badam Gharee	6	0
Special Pista Gharee	7	0
Plain Mawa Gharee	3	6
Plain Gharee	2	6
Mawa Mesoor	5	0
Plain Mesoor	3	6
Special Chana Magaj	5	0
Plain Chana Magaj	3	6
Special Mohanthar	5	0
Plain Mohanthar	3	0
Special Karina Ladoo	4	0
Mawa Googra	5	0
Khajoora	5	0
Dahitra, unsweet	4	0
Karina (Boondi) Ladoo	2	6
Mawa Goolab Jamboo	4	0
Goolab Jamboo	2	6
Pista Penda	6	0
Badam Penda	5	0
Jamnagri Kesri Penda	5	0
Dudh Penda	4	0
Special Vanilla Jalebi	3	0
Plain Jalebi	2	0
Special Naankhatai	5	0
Plain Naankhatai	3	6
Koprapak	3	6
Amritpak	2	0
Special Amritpak	4	0
Mosambipak	2	0
Rosepak	2	0
Lemonpak	2	0
Lilopak	2	0
Chocolatepak	2	0
Khajoorpak	2	6
Batasa	2	0

FARSAAN PRICES

Special Diwali Chevdo, Powa, Gram, Dholl, Pista, Badam, Cashew Nuts, etc.	8	0
Special Chevdo	5	0
Salted Cashew Nuts	10	0
Plain Chevdo	4	0
Jeeni Sev., Gram Flour	3	0
Jaari Sev. Peas Flour	2	0
Fried Green Peas	2	0
Salted Nuts	2	0
Gram Dholl	3	0
Peas Dholl	2	0
Sungold Potato Crisps	5	0
Fafaria Gathia	4	0
Deshi Gathia	4	0
Round Gathia	3	0
Tikha Gathia	3	0
Bhujela Vatana	4	0
Shankerpara	2	6
Bhujela Chana	4	0
Papad . . 100 for	10	0

DIWALI HAMPERS

SPECIAL DIWALI No. 1

5½ lbs.	1	10	0
4 lbs.	1	2	0
2 lbs.		11	0

DIWALI HAMPER No. 2

5½ lbs.	1	4	0
4 lbs.		18	0
2 lbs.		9	0

DIWALI HAMPER No. 3

2 lbs.	6	0

DIWALI HAMPER No. 4

2 lbs.	4	0

DIWALI HAMPERS ALSO MADE TO INDIVIDUAL REQUIREMENTS

SPECIAL NOTE:

SPECIAL M. BURFI, ICE CREAM HALWA, MAWA DUDHI HALWA, PISTA GHAREE AND BADAM PURI ARE COVERED WITH EDIBLE SILVER, BUT SP. MAWA GHAREE COVERED WITH EDIBLE GOLD IS SIX SHILLINGS PER POUND.

Some customers came very late with orders and were forced by circumstances to send sweetmeats by air freight to London, to Salisbury, to Johannesburg and to Port Elizabeth. This is costly. Why not hand in your order two weeks in advance . . . yes, why not? You help us to help you, and we would like to say thank you.

To the people of Durban we say how fortunate we are to be on your doorstep to serve you. But what about your friends and relatives in Northern Natal, in the Transvaal, in the Cape Province? Send them a Sweetmeat Gift Parcel this Diwali . . . you cannot send a better, more fitting gift for the festive occasion. Let us have the names and addresses and our Mail Order Department will do the rest.

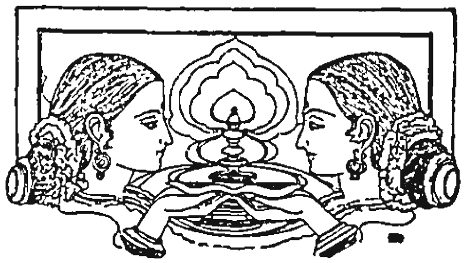

Come to Kapitans Balcony Hotel to behold the magnificent spectacle of our Diwali Sweetmeat Exhibition. See our windows and you will goggle . . . enter our spacious premises and feel the tang of the wafting sweetmeat aroma. This is our greatest show of pure, luscious sweetmeats.

Please accept our invitation. We shall be privileged to help you make friends with all the colourful, tempting varieties of Diwali Sweets. Do come. We look forward to serving you. And, finally, we wish you a Happy Sweetmeat Diwali.

THE ONE AND ONLY

KAPITAN'S BALCONY HOTEL

(The Korner Sweetmeat House)

PHONE 23414

cr. Grey & Victoria Streets, DURBAN.

Tel. Add.: "KAPITANS"

Essex Printers, Phone 884563, 100 Brickfield Road, Durban

13 OCT 1954

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૨ મું—અંક ૩૯
તા. ૮ અકટોબર, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

★

સમાજને દોરવા માટે બુદ્ધિ શકિત કામની છે ખરી પણ એ એકલી બસ નથી. જેની નૈતિક ઉન્નતી થઇ છે તેજ સમાજનો નેતા થઇ શકે. ચારિત્રહીન માણુસ જેટલો વધારે બુદ્ધિમાન તેટલો સમાજને સહેલાઇથી અને ઝડપથી ખાડામાં નાંખી દેવાનો. આજે બધે એ કારણેજ આટલું દુઃખ ફેલાયું છે. બીજાના વિચાર સમજપુર્વક અથવા અમુક અંશે શ્રદ્ધાપુર્વક સ્વીકારી તે પ્રમાણે ચાલવું એમાં ગુલામી નથી. ગુલામી છે બાહ્ય નિયંત્રણમાં. સરકાર, સમાજ અથવા ધર્માચાર્યોની કેવળ બીકથી માણુસ કંઇ પણ કરવા પ્રવૃત્ત થાય તો તેમાં ગુલામીનાં તત્વો આવી જાય છે..

ચારિત્રશીલ માણુસ પાસે બુદ્ધિ શકિત પુરતી ન હોય અને તે સમાજને દોરે તો સમાજનું જરૂર અમુક અકલ્યાણુ કરે. પણ એ આત્યંતિક અકલ્યાણુ ન હોય. એ નુકસાનમાંથી ઉગરી જતાં મુશ્કેલી નથી નડતી. ચારિત્ર હીન પણ બુદ્ધિશાળી માણુસ સમાજના હૃદયને બગાડી મુકે છે.

—કાકા કાલેલકર.

★

ઇતિહાસ વિષેનું ભાન

(લેખકઃ જુલીયસ લ્યુઇન)

[મી. જુલીયસ લ્યુઇન એક જાણીતા વકીલ છે અને વીટવોટર્સરેન્ડ યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર છે. આ દેશના બીન-ગોરાઓના સવાલના ઉંડા અભ્યાસી છે અને બીન-ગોરાઓ પ્રત્યે હમદર્દી ધરાવનારા આ દેશના થોડા નિર્ભય યુરોપીયનોમાંના એક છે. આ પત્ર પ્રત્યે તેઓ ઉંડી લાગણી ધરાવતા આવેલા છે અને તેના સંચાલનમાં કીંમતી સલાહ સુચના આપતા આવેલા છે જે બદલ અમે તેમના ઘણાજ ઋણી છીએ. 'ઇતિહાસ વિષેનું ભાન' એ શિર્ષ હેઠળ આ અઠવાડીયાના અંગ્રેજી વિભાગમાં તેમણે લખેલા લેખનું નીચે ભાષાંતર આપીએ છીએ જે અમારી ખાત્રી છે કે 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના વાચકોને રસીક થઇ પડવા સાથે હિંમત અને આશ્વાસન આપનારો થઇ પડશે.—તંત્રી ઇ. ઓ.]

દક્ષિણુ આફ્રિકાના હીંદીઓના હૃદયમાં નિરાશાએ મૂળ ઘાલવા માટે કશુંજ કારણુ નથી. એ બેશક ખરૂં છે કે આ દિવસો ઘણા કાળા છે. એક વિરોધી સરકાર તરફથી થઇ રહેલી રીબામણી આજના જેટલી હૃદયહીન અને છડેચોક કદી નહિ હતી. તેમ છતાં વસ્તુઓની કેવળ કાળી બાજુજ જોવી એ ભૂલભરેલું ગણાય ભવિષ્ય કેટલીક વાર દેખાય છે તેટલું કાળું નથી એમ માનવાને ઘણા સબળ કારણો છે.

સૌથી પ્રથમ દક્ષિણુ આફ્રિકામાં વર્તી રહેલી પરિસ્થિતિને બહારની દુનીયાની એકંદર પરિસ્થિતિથી જુદી પાડી નહિ શકાય. અને દુનીયામાં આજે જાતીભેદ ધરાવનારા લોકો હારની બાજી રમી રહ્યા છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં, એશીયામાં, પશ્ચિમ અને ઉત્તર આફ્રીકામાં—માત્ર એ ચાર સ્થળોમાંજ—માનવ વિકાસના બળો જેમ જેમ વધતા જાય છે તેમ તેમ જાતીભેદ તેને માર્ગ આપતો જાય છે. બ્રીટીશ અને ફ્રેન્ચ સરકારો પોતાના તાબા હેઠળના દેશોમાં વર્ણભેદ એક પછી એક પ્રથમ ઘટાડતી ગઇ છે અને છેવટે નાબુદ કર્યો છે. તેની વિરૂદ્ધની લડતનો અલબત હજુ અંત નથી આવ્યો પરંતુ આ સવાલને જેઓ તેના ખરા ઐતિહાસિક સ્વરૂપમાં નિહાળી રહ્યા છે તેઓને તેના અંતિમ પરિણામને વિષે કશી શંકા છેજ નહિ.

ઇતિહાસ વિષેનું ભાન આ વખતમાં આશા આપનારૂં છે. હીંદી અને આફ્રિકનો પર રોજ લાદવામાં આવી રહેલા માનભંગો અને અન્યાયોને ક્ષણિક ગણવાને વર્તમાન જમાનાના ખાસ કરી યુવાનોને મદદરૂપ છે. કહેવાની મતલબ એ નથી કે એ વસ્તુ ક્ષમ્ય છે. સામાજીક અન્યાયને માટે કદી પણ બચાવ હોઇ શકે જ નહિ; હાલનું તંત્ર ચલાવી રહેલાઓને માટે તો બીલકુલ જ નથી. જુના અન્યાયોને તેઓ નવી નીતીઓ વડે જાણીબુજીને ઠોકી બેસાડી રહ્યા છે. તેમ છતાં આ રાજ્યકર્તાઓ પોતાના હૃદયના ઉંડાણુમાં સમજે છે—અને ખાનગી વાતચીતોમાં કબુલ પણ કરે છે—કે હાલની સ્થિતિ દક્ષિણુ આફ્રિકામાં કાયમને માટે ચાલુ રહી શકશે નહિ. આ કબુલ કરવામાં આવે છે તેમાં આપણે માટે આશા રહેલી છે કે જાતીભેદથી ખરડાયેલો સમાજ ટકી શકવાનો નથી, અને આજની દુનીયા જે જાતીય ઉચ્ચતા અને ગોરાની સર્વોપરિતાના ખોટા સિદ્ધાંતને વખોડી રહી છે તેમાં તે ખચીતજ ટકી નહિ શકે.

દક્ષિણુ આફ્રિકાની બહારની દુનીયા બદલાયા જ કરે છે અને લગભગ સઘળા ફેરફારો લોકોના એક વર્ગને બીજા વર્ગપર પોતાનું વર્ચસ્વ ટકાવી રાખવાનું મુશ્કેલ કરી રહ્યા છે. આથી જ હીંદ, પાકીસ્તાન, બર્મા અને સીલોન બ્રીટીશ અમલમાંથી મુક્ત થયા છે, તેથીજ ડચોને ઇન્ડોનેસીયા છોડી જવું પડયું, અને ફ્રેન્ચને ચાલુ વર્ષમાં ઇન્ડો-ચાયનાનો મોટો ભાગ ખાલી કરી જવો પડયો. એશીયામાં ગોરાના વર્ચસ્વના દિવસો ભરાઇ ગયા છે. આફ્રિકામાં પણ તેનો અંત નજીક આવી રહ્યો છે—જેનો ગોલ્ડ કોસ્ટ, નાયજીરીયા, ઇજીપ્ટ અને સુદાનમાં બની રહેલા બનાવો પુરાવો આપી રહ્યા છે. આફ્રિકામાં એ દિવસનો ઉપઃકાળ જો લડાઇ અને કાયમની કડવાશ વગર લાવવાનો હોય તો તેને માટે હીંદી કે આફ્રિકનોને નહિ પરંતુ ગોરાને સૌથી મોટા સુધારા કરવા પડશે. દરમીયાનમાં ઇતિહાસ વિષેનું ભાન રાખવાની આજનો દીવસ, જેમાં આપણે વસી રહ્યા છીએ, તેને એક ટુંક મુદતના ઐતિહાસિક પ્રસંગ તરીકે, એક બદસ્વપ્ન તરીકે વિચાર કરવાની શકિત કેળવવાની જરૂર છે. એ વલણુ લેવાથી આપણો ઉત્સાહ આપણે ટકાવી શકીશું અને ભવિષ્ય આપણા પક્ષમાં છે એવો આપણુને વિશ્વાસ બેસશે.

"ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન"

શુક્રવાર તા. ૮ અકટોબર, ૧૯૫૪.

સમયસરની ચેતવણી—ધ્યાનમાં લેવાશે ખરી?

કેનન એલ. જે. કોલીન્સ ખાસ કરી ખ્રીસ્તી ધર્મને અને સામાન્ય રીતે માનવ જાતીને ઇશ્વરે મોકલેલા દૂત સમાન થઇ પડ્યા છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના યુરોપીયનો તરફથી તેમજ કેટલાક ઇંગ્લાંડના યુરોપીયનો તરફથી તેમની વિરૂદ્ધ થઇ રહેલી ટીકાઓની જરા પણ પરવા કર્યા વિના પોતાના મનના વિચારો દુનીયા સમક્ષ સાફ સાફ રજુ કરતાં તેઓ ખંચકાયા નથી. સપટેમ્બર તા. ૨૬મીના સાપા રોયટરના સંદેશા મુજબ સેન્ટ પોલ્સ કથીડ્રલમાં પ્રવચન કરતાં તેમણે નીચેના ઉદ્‌ગારો કાઢ્યા હતા:

"આપણે ઘણી વખત આપણા અંતઃકરણને બહેર મારી નાખનારા અવાજોને સાંભળીએ છીએ. પરંતુ ખુદ આફ્રિકનોના પોતાના ખરા અવાજો સાંભળીએ, અને ભાવિના લેખો વાંચીએ તો વસ્તુ સ્થિતિ ચાલી રહી છે તેમ ચાલવા નહિ દઇએ, ચર્ચોમાં બતાવાતા ભેદભાવોને ક્ષમ્ય નહિ ગણીએ અને રાજકીય અને સામાજીક બાબતોમાં ગોરાની સર્વોપરિતાનાં માનસને હળવી નજરે નહિ નિહાળીએ.

"દક્ષિણ આફ્રિકામાં આફ્રિકનની સ્થિતિ દિન પર દિન બગડતી જાય છે. જે આફ્રિકનો ગોરાને માટે હલકા મજુરોનો દરજ્જો સ્વિકારવા તઇયાર નથી અને જેઓ પોતાને હલકા ગણતા નથી તેઓ ૧૯૩૩ની સાલમાં હિટલરના જર્મનીમાં યહુદીઓની થઇ હતી એવી સ્થિતિમાં મુકાવા લાગ્યા છે.

"મલાન સરકાર, આફ્રિકનને માટ તેણે સામાજીક સગવડો પુરી પાડેલી હોવા છતાં, કાળો માણસ ગોરા માણસ કરતાં હલકો છે અને સદા હલકો રહેવાને સરજાએલો છે એ મુળ સિદ્ધાંતપર આગળથી ચલાવવા મંડી પડેલી છે."

"કેનન કોલીન્સે ન્યાય મંત્રી મી. સી. આર. સ્વાર્ટ અને નેટીવ અફેર્સના મંત્રી ડૉ. એચ. એફ. વરવુઅર્ડની નીતીની ટીકા કરી અને કહ્યું કે, યુનાઇટેડ પાર્ટી આ પરિસ્થિતિ બદલવાને ભાગ્યેજ કશું કરે છે કારણ તેની નીતી ભલે ઓછી છરેચાક અને ઘાતકી હોય છતાં જાતીભેદ પાડનારી તો છે જ.

"જેઓ પોતાને ઉદાર કહેવડાવે છે તેઓમાં પણ મુડીવરજ એવા છે—ઇશ્વરના પાડ છે કે તેમાં વધારો થતો જાય છે—કે જેઓ પ્રવાહની સામે તરવા જેટલી હિંમત અને શક્તિ દાખવી રહ્યા છે.

"રખેને કોમનવેલ્થને દક્ષિણ આફ્રિકા ગુમાવવું પડે અથવા પશ્ચિમની સંરક્ષણની જરૂરીયાતો ગુમાવવી પડે એવા ભયથી આપણે મૌન અને નિષ્ક્રિયતા ન સેવીએ. આપણી આંખોમાં ધુળ નાખી આપણને દગો કરવા ન દઇએ. જાતીભેદના દુષ્ટ વર્તનને વળગી રહેવા કરતાં એ સઘળું ગુમાવવું પડતું હોય તો ભલે ગુમાવીએ."

આ ગંભીર ચેતવણી છે. તેમાં એક શબ્દ પણ ખરી બીજુએ કે ખોટી બાજુએ અતિશયોક્તિભરેલો નથી. દક્ષિણ આફ્રિકાની હાલની પરિસ્થિતિમાં બહારની દુનીયા આપણને શી રીતે મદદ કરી શકે એ સવાલ પુછવામાં આવી રહ્યો છે. કેનન કોલીન્સે તેનો જવાબ આપેલો છે. તેમના શબ્દો અમે ફરી ટાંકીશું: "રખેને કોમનવેલ્થને દક્ષિણ આફ્રિકા ગુમાવવુ પડે અથવા પશ્ચિમની સંરક્ષણની જરૂરીયાતો ગુમાવવી પડે એવા ભયથી આપણે મૌન અને નિષ્ક્રિયતા ન સેવીએ. આપણી આંખોમાં ધુળ નાખી આપણને દગો કરવામાં ન આવે." એ વખત આવી લાગેલો છે કે જ્યારે યુનાઇટેડ નેશન્સે પોતાનું નૂર બતાવી આપવું જોઇએ. દક્ષિણ આફ્રિકા યુનાઇટેડ નેશન્સનો બહિષ્કાર કરવાના પ્રયત્નો કરે છે તેને બદલે યુનાઇટેડ નેશન્સે દક્ષિણ આફ્રિકાનો સંપુર્ણ બહિષ્કાર કરવો જોઇએ. દક્ષિણ આફ્રિકા પ્રજાસત્તાક રાજ્ય સ્થાપવાની વાતો કરે છે. દુનીયા ભલે તેને સાવ એકલવાયું કરી દે એકલવાયું થઇ રહેવાનો ભલે તેને સ્વાદ લેવા દેવામાં આવે. તો આપણે ધારીએ છીએ તે કરતાં જરૂર તે વહેલું શાનમાં આવશે. જો સખ્ત પગલાં હમણાંજ નહિ લેવામાં આવે તો પાછળથી લેવા અઘરાં થઇ પડશે. તેને માટે નથી શસ્ત્રોની કે નથી મનવારોની કે નથી બોમ્બોની જરૂર. થોડા ત્યાગ અને સહનશીલતાની જરૂર છે. સવાલ એ છે કે જે રાજ્યોની ગણના છે તે ખુનરેજી વિનાની શાંતીના હિતમાં કેનન કોલીન્સના શબ્દો ધ્યાનમાં લેવા અને ત્યાગ કરવા તઇયાર થશે કે કેમ?

કેનન કોલીન્સ જ્યારે ઉપરોક્ત શબ્દો કહી રહ્યા છે ત્યારે અકટોબર તા. ૧૯મીથી તા. ૨૧ સુધી ન્યુકેસલમાં મળનારી કેપની નેશનલીસ્ટ કોંગ્રેસના એજેન્ડાપર મુકાએલા કેટલાક ઠરાવો જાણવા જેવા છે. એક ઠરાવ સરકારને માગણી કરે છે કે બીશપ એમ્બ્રોઝ રીવ્ઝ અને ટ્રેવર હડલ્સટનને દેશનિકાલ કરવામાં આવે અથવા એંગ્લીકન ચર્ચના અધિકારીઓને તેમને બોલાવી લેવાની સુચના કરવામાં આવે. બીજો ઠરાવ "કેનન કોલીન્સ જેવા માણસો જેઓ બીન-ગોરાઓને ભમાવવા આ દેશમાં આવે છે" તેમની સામે વધારે સખત પગલાં લેવાની સરકારને માગણી કરનારો છે.

પ્રીટોરીયા ખાતે સહારાની દક્ષિણે આવેલા આફ્રિકાની વૈજ્ઞાનિક સંસ્થાઓની કાઉન્સીલની પરિષદના ડેલીગેટોના માનમાં આપવામાં આવેલાં ખાણા પ્રસંગે ભાષણ કરતાં ઇકોનોમીક અફેર્સના મંત્રી મી. એરીક લોએ કહેલું જણાવાય છે કે યુનાઇટેડ નેશન્સમાં અને દુનીયાના અખબારોમાં દક્ષિણ આફ્રિકાપર થઇ રહેલા ઝેરી હુમલા દક્ષિણ આફ્રિકા વિષેના જ્ઞાનની ખામીને લીધે અને વધારે કરીને પરદેશના અખબારોના પ્રતિનિધિઓ તરફથી મોકલવામાં આવતા બાંગ્યા તુટ્યા દ્વેશથી ભરેલા સંદેશાઓપરથી થાય છે. ઉપલા ખબરના ખરાપણા વિષે તો શંકાને માટે સ્થાન રહેતું જ નથી બીજાઓના બોલો કરતાં નેશનલીસ્ટો.નો ફૂલોજ વધારે પોકારી ઉઠે છે.

'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'નું ભાવિ

'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની પચાસ વર્ષની હસ્તી બાદ આજે તેના ભાવિએ મને ગંભીર વિચારમાં નાખી દીધેલો છે. તેની નાણાકીય સ્થિતિ કદી પણ સારી તો હતીજ નહિ તેની મૂળ સ્થાપના થઇ ત્યારથી તે ખોટેજ ચાલતું આવેલું છે. પૂ ગાંધીજીના હાથમાં તેનું સંચાલન હતું ત્યારે પણ ઘેર ઘેર ફરી તેના લવાજમો ઉઘરાવવાં પડતાં હતાં અને દર વર્ષે થતી ખોટ પૂ ગાંધીજી પોતાની આવકમાંથી પુરી પાડતા હતા, તે એટલે સુધી કે એક વખતે પુ. કસ્તુરબાના અમત દાગીના વેચી દેવા સુધી પણ વાત ગઇ હતી. તેમ છતાં તેઓ છાપું ચલાવતા હતા અને લોકોને સમજાવતા હતા કે આ છાપું અહિંના ગુજરાતી ભાઇઓ, જેઓ તેને નિભાવી રહ્યા છે, તેઓને વાંચવા માટેજ નથી પરંતુ આ દેશમાં આપણી હાડમારીઓની સરકારને, ગોરી તેમજ અન્ય પ્રજાઓને તેમજ બહારની દુનીયાને જાણ કરવાને માટે છે. તેની સાથે સાથે આ દેશમાં વસતા આપણા ભાઇઓની સામાજીક, નૈતિક અને કેળવણી વિષયક ઉન્નતિના કાર્યને અંગે પણ તેની ઉપયોગીતા છે. પૂજ્ય ગાંધીજીના વખતમાં પણ આ પત્રને માટે લવાજમો ઉપરાંત નાણાંની મદદ માંગવી પડતી હતી અને તે આપવામાં આવતી હતી. ૧૯૦૪થી ૧૯૧૪ સુધી આ પત્રે દક્ષિણ આફ્રિકાના હીંદીઓની અનુપમ સેવા કરી હતી એ કોઇથી પણ ઇન્કારી શકાશે નહિ.

એ વખતે આ દેશના હીંદીઓનો બૌદ્ધિક તેમજ આર્થીક વિકાસ ઘણો ઓછો થયો હતો. બલ્કે એ બાબતમાં હજુ તેઓ એકડેએકનો પાઠ શીખી રહ્યા હતા એમ કહેવું ખોટું નહિ ગણાય. પરંતુ એટલા તેઓના સદ્‌ભાગ્ય હતા કે પૂ ગાંધીજીના જેવી પ્રભાવશાળી વ્યક્તિ તેઓને ગુરૂ તરીકે મળી હતી.

પૂ. ગાંધીજી ૧૯૧૪ની સાલમાં આ દેશ કાયમને માટે છોડી ગયા બાદ તેઓ આપણે માટે મુકી ગએલા વારસાપર આપણી પોતાની અલ્પ શક્તિ અનુસાર નભવાનું રહ્યું હતું. ૧૯૧૪ બાદ ૧૯૧૬ સુધીમાં તો 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન' મરૂં મરૂંની સ્થિતિમાં આવી પડયું હતું. તેની કીમત પણ ત્રણ પેનીમાંથી એક પેની કરી નાખવામાં આવી હતી. ત્યાં એ વખતે હજુ સોંઘવારી હતી અને છાપું ચલાવવાનો ખર્ચ ઘણો થતો નહોતો. ત્રીસથી ચાળીસ પાઉન્ડ માસિક ખર્ચ થતો હતો. ૧૯૧૬ની સાલમાં મારા જેવા છાપું ચલાવવાની બારાખડી પણ નહિ જાણનારને પૂ. ગાંધીજીએ આ દેશમાં 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની સેવા અર્થે એ વખતના સંચાલકોના હાથ નીચે રહી કામ કરવા મોકલ્યો. મારા આવ્યા બાદ મારે પણ ઘેર ઘેર ફરી 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ના લવાજમો ઉઘરાવવાં પડતાં હતાં અને ત્રણ વર્ષ બાદ એ વખતના સંચાલકો પણ એક પછી એક ખરી પડયા અને છાપું ચલાવવાનો આખો બોજો મારા એકલાની ઉપર આવી પડયો. ત્યારથી આજ પર્યંત એ બોજો હું ઉપાડી શકયો છું એ હું ઇશ્વરની મહાન કૃપાજ ગણું છું.

પૂ. ગાંધીજી આ છાપાંને અંગે અમુક સિદ્ધાંતો સ્થાપી ગયા હતા. તેમાંનો એક એ હતો કે આ છાપું વેપાર અર્થે ચાલવું નહિ જોઇએ. કોમની સેવા એજ તેનું ધ્યેય હોવું જોઇએ. બીજો સિદ્ધાંત એ હતો કે કોમે એ છાપું ચલાવવું જોઇએ; જો તે ન ચલાવે તો સમજવું કે તેને છાપું જોઇતું નથી અને તો પછી તે ચાલુ રાખવાનો કશો અર્થ નથી અને તે બંધ કરવું જોઇએ. કોમને અને ખાસ કરી આપણા ગુજરાતી ભાઇઓને અને તેમાંયે ખાસ કરી ટ્રાંસવાલના ગુજરાતી ભાઇઓને ન્યાય આપવા મારે કહેવું જોઇએ કે તેઓએ આટલા વર્ષો સુધી 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ને પુરેપુરો સાથ આપેલો છે.' એ સાથ વિના છાપું ક્યારનું મૃતપ્રાય થઇ

ગયું હોત. તેને માટે હું તેઓનો અત્યંત ઋણી છું.

પરંતુ હમણા હમણામાં મોંઘવારી કેટલી વધી ગઇ છે એ સૌ કોઇ જાણે છે. અને ફરી છાપું ચલાવવું કે બંધ કરવું એ સવાલ મુંઝરી રહ્યો છે.

હું સત્યતાથી કહી શકું છું કે આ છાપાંને વિષે જે સિદ્ધાંત પૂ. ગાંધીજી સ્થાપી ગયા હતા તેમાંથી હું બીલકુલ ચાતર્યો નથી. આ છાપાંએ કદી વેપારની નીતી રાખેલી નથી. જો એ નીતી રાખવા જાત તો અમારે ઘણાની ખુશામતો કરવી પડી હોત. ખોટી ખુશામત નહિ કરવાના કારણે 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ને ઘણો આર્થીક ગેરલાભ વ્હોરી લેવો પડેલો છે. પરંતુ સદ્‌ભાવ ધરાવનારા ભાઇઓના રૂપે ઇશ્વરે તેને ઉગારી લીધું છે.

આજે 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'પર કેટલાક પ્રતિકુળ સંજોગોને લીધે આર્થીક વિડંબણા આવી પડેલી છે. પોરચુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકા, રોડેસીયા ન્યાસાલેન્ડ અને ઇસ્ટ આફ્રિકામાં 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની પા. ૧૦૦૦ ઉપર ઉઘરાણી ચઢી ગએલી છે જે આ દેશની સરકારની સખતાઇને લીધે વસુલ થવી લગભગ અશક્ય થઇ પડી છે. યુનીયનની બહાર નીકળવાનો સરકાર મને પરવાનો આપતી નથી. 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ને ગ્રાહકોના લવાજમો અને થોડી ઘણી જાહેર ખબરો સિવાય બીજી કશી આવક નથી. કાગળોના વેપારીઓનો તેમજ બીજા યુરોપીયન વેપારીઓનો નીયમ છે કે ત્રીસ દિવસમાં જો નાણા ચુકવવામાં નહિ આવે તો માલ મળતો બંધ થઇ જાય. પૂ. કસ્તુરબા સ્મારક સ્કુલને અંગે પણ પા. ૮૦૦૦ ઉપરાંત થએલા વધારાના ખર્ચના નાણા ચુકવવાના બાકી છે અને ઉપરોક્ત સંજોગોને લઇને પડેલી અત્યંત નાણાભીડના કારણે પા. ૫૦૦ ઉછીના લેવા પડેલા છે, જે વસ્તુ સાધારણ સંજોગોમાં કરવી નહિ જોઇએ. મારે સાભાર કબુલ કરવું જોઇએ કે જે ભાઇઓ પાસેથી એ નાણા મેળવ્યા છે તેઓએ એક પેની નું પણ વ્યાજ લીધા વિના કે કોઇ પણ જાતની બાંહેધરી માગ્યા વિના એ નાણા આપેલા છે. એ કરજ મારે ચુકવી દેવુંજ જોઇએ અને બીજા વેપારીઓને તેઓના ચઢેલાં નાણા પણ ચુકવી દેવા જોઇએ. તેને માટે પા. ૧૦૦૦ની તાત્કાલિક મદદ મળે તો 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન' તરતું રહે.

પરંતુ તે પછી પણ તેને હવે ચાલુ રાખવું કે કેમ એ સવાલ રહ્યો છે. આજ કાલ છાપાંઓ ઘણાં વધી ગયાં છે; રેડીયોની સગવડ થવાથી પરદેશના ખબરો પણ લોકો ઘેર બેઠાં સાંભળી શકે છે. એ ઉપરાંત લોકોનો સાહિત્યનો શોખ વધવા લાગ્યો છે અને નાટકી વસ્તુઓ નિહાળવા, વાંચવાનો શોખ પણ ખુબ વધી ગયો છે. એ સઘળા રસો પુરા પડવાને આ દેશમાં જોઇતાં સાધનો નથી તેથી લોકો એ જાતનું સાહિત્ય પરદેશથી મેળવી શકે છે અને મેળવે છે. કદાચ તેને માટે સાધનો હોય તો પણ એ રસો લોકોને પુરાં પાડવા એ આ છાપાંનું ધ્યેય કદી હતું નહિ અને છે નહિ. તેનું એક માત્ર ધ્યેય આ દેશમાં આપણી ઉપર પડતી હાડમારીઓની દુનીયાને જાણ કરવનું અને આપણી કોમની સામાજીક, નૈતિક અને કેળવણી વિષયક ઉન્નતિ કરવાનું છે. જેને તે યથા શક્તિ વળગી રહ્યું છે.

પરંતુ ઘેર ઘેર ફરી લવાજમો ઉઘરાવવાની મારી શક્તિ હવે ખુટી છે. વળી છાપું ચલાવવાને ખાતર ચલાવવું એ મુખ્ય ધ્યેય નથી, અને હોવું જોઇએ પણ નહિ. મુખ્ય ધ્યેય જે માનવહકોને માટે આપણે આ દેશમાં લડી રહ્યા છીએ એ લડત ચલાવવાનું છે, અને તેને અંગે અને લડતને વેગ આપવાને ખાતર છાપું ચલાવવાનું છે અને તેટલાને ખાતર જ તે ચાલી રહ્યું છે. જો કોમને તેની જરૂર જણાતી હોય તો કોમે તેને મદદ કરવી જોઇએ. જો નહિ જણાતી હોય તો તે બંધ થવું જોઇએ.

કેટલાક ભાઇઓ એમ સમજી રહ્યા છે કે પૂ. ગાંધીજીનું છાપું છે તેને બંધ કેમ કરી શકાય તેથી તેને ચલાવવું જોઇએ; કેટલાક શુભેચ્છકો એમ સમજે છે કે આ છાપું મારા અને મારાં કુટુમ્બના નિર્વાહને ખાતર ચાલી રહ્યું છે અને તેથી તેને મદદ કરવી જોઇએ. આ તદ્દન ખોટા ખ્યાલો લોકોએ મગજમાંથી બીલકુલ કાઢી નાખવા જોઇએ. 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની હસ્તીનો તેના પોતાનાજ ગુણદોષ પરથી વિચાર કરવો જોઇએ અને જે યોગ્ય લાગે તે કરવું જોઇએ. અમારા નિર્વાહ માટે અમે 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન' પર આધાર રાખતા નથી. ખેતી તેમજ અન્ય સાધનો અમારા નિર્વાહને માટે અમારી પાસે પુરતાં છે. એ વિષે અમારા હિતેચ્છુઓએ કશી ચિંતા કરવાની જરૂર નથી. કેવળ 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની હસ્તિનો તેના પોતાનાજ ગુણદોષ પરથી વિચાર કરવાનો છે.

આ દેશના લોકોને 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ની કીંમત જણાતી નહિ હોય પરંતુ પરદેશના યુરોપ અને અમેરીકાના યુરોપીયનોને તેની કદર છે અને કેટલાક કેનન કોલીન્સ જેવા પણ તેના ઘરાક છે એટલુંજ નહિ પરંતુ તેને આર્થીક તેમજ નૈતિક ટેકો આપી રહ્યા છે. આપણી લડતના પ્રચાર અર્થે અમે લગભગ પાંચસો જેટલી નકલો મફત મોકલીએ છીએ. આ લીટીઓ લખાઇ રહી છે ત્યારે એક અહિના સવાલમાં ઉંડો રસ લેનાર ભાઇ અમેરીકાથી લખે છે:

You speak of your paper and of your sending free copies overseas to reach your many friends. I know that I am receiving most of these papers, but cannot guarantee that every issue duly arrives. You must remember Jesus's parable of the sower, he scattered his seed with a lavish hand, and a good part of it fell on barren soil and withered away, but always there were left certain seeds that fell on good ground and thus produced in due time the precious harvest. This is what you are doing, and the work will bring its own reward as time goes on. So I beg you to keep up sending all the papers you can devote to this work o v e r s e a s. Friends everywhere will rise up to bless you."

"તમે તમારાં છાપાં વિષે લખો છો કે તમારૂં છાપું તમે પરદેશ તમારા મીત્રોપર મફત મોકલો છો. હું જાણું છું કે મને ઘણા ખરાં મળે છે જો કે બધાં નીયમીત મળે છે એમ કહી શકતો નથી. તમારે ઇશુખ્રિસ્તની એક વાત યાદ રાખવી ઘટે છે કે એક ખેડુત પોતાના બીયાં ઉદાર હાથે વેર્યે જતો હતો અને તેમાંના ઘણા વેરાન ભૂમીપર પડી સુકાઇ જતાં હતાં. પરંતુ તેમાંના કેટલાંક બીયાં સારી ભૂમીપર પડયાં અને તેમાંથી તેને વખત જતાં ઘણો કીમતી પાક મળ્યો. એ વસ્તુ આજે તમે કરી રહ્યા છો અને તમારા કાર્યનો બદલો તમને સમય જતાં મળી રહેશે. એટલે તમારે બની શકે તેટલાં છાપાં તમારા ત્યાંના કાર્યને અંગે મોકલ્યાં કરવા મારી તમને ખાસ ભલામણ છે. સર્વત્ર મીત્રો તમારાં કાર્યમાં રસ લેશે અને તમને આશિર્વાદ આપશે."

છાપું જો ચાલુ રાખવું જ હોય તો આખાં યુનીયનમાંથી કેટલાક સુહૃદ મીત્રોએ ખબરો મોકલવાનું લવાજમો ઉઘરાવવાનું, નવા ગ્રાહકો કરવાનું વિ. કામ ઉપાડી લઇ પુરો સાથ આપવો જોઇએ.

આ દેશમાં આપણે જ્યારે જીવન મરણની લડતમાં રોકાયા છીએ ત્યારે સૌ કોઇની પાસેથી જેલના સંકટો સહેવાની આશા નજ રાખી શકાય. પરંતુ લડતમાં સાથ આપવાની બીજી અનેક રીતો છે જેમાંની મારા નમ્ર મત પ્રમાણે આ છાપું વધારે જીવંત બનાવવાની અને રાખવામાં પોતાનો ફાળો આપવાની પણ એક રીત છે.

'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ના વાચકો એટલું પણ કબુલ કરશે કે આ દેશમાં છાપાં ઘણા વધી ગયાં છે પરંતુ પૂ. ગાંધીજીના અહિંસાના સિદ્ધાંતો આ દેશની કાળી પ્રજા સમક્ષ રજુ કરવાનું કાર્ય આજ છાપું કરી રહ્યું છે અને એ દૃષ્ટિએ જોતાં પણ તેનું મહત્વ સમજી શકાવું જોઇએ. હું ઇચ્છું છું કે વાચકો આ લખાણ ધ્યાનપુર્વક વાંચે. વિચારે અને પોતાના અભિપ્રાયો લખી મોકલે. છાપવા જેવા લાગશે તે છાપવામાં આવશે. લખાણ ટુંકું મુદ્દાસરનું હોવું જોઇએ.

જાહેરખબરોથી છાપાંને સ્વાવલંબી બનાવવાની કોઇ સુચના ન કરે. આદર્શ વસ્તુ તો એજ ગણાય કે આ છાપાંમાં જાહેરખબરો હોવજ નહિ. વળી જાહેરખબરો આપનારા લોકો મોટે ભાગે એવીજ જાહેરખબરો આપવા માંગતા હોય છે કે જે લેવી આ છાપાંના સિદ્ધાંતની વિરૂદ્ધ હોય, જેવી કે બીડી, તમાકુ, ફટાકડા, હીંદથી મનાઇ હોવા છતાં આવતો માલ વિ. એટલે એ સિવાયની બીજી કંઇ પણ સુચનાને ઘટતું ધ્યાન દેવામાં આવશે.

મણીલાલ ગાંધી.

—સ્પ્રીંગ્સથી બેન્મે ટેલર્સ, સ્ટેન્ડર્ડ ટેલર્સ તથા છીતુભાઇ ભુલાભાઇ તરફથી હીંદમાં રેલ સંકટ નિવારણ માટે બે બે ગીની મળી કુલ પા. ૬–૬–૦ની રકમ અમારાપર મોકલવામાં આવી છે જે અમે જોહાનીસબર્ગ હીંદી વિદ્યા મંદીર, બોક્સ ૮૦૪૯ પર મોકલી આપી છે. તેઓએ એ ફાળો ઉઘરાવવાનું કામ ઉપાડેલું હોઇ સૌને નાણા ત્યાંજ મોકલવા વિનંતિ છે.

મી. જે. આર. હાર્ટશોર્ન

મી. જે. આર. હાર્ટશોર્ન પોતાની માંદગીમાંથી પોતાના હીંદી અસીલોનાં કામને ધ્યાન આપી શકે તેટલા સાજા થયા છે. તેઓ ઇચ્છે છે કે ઇમીગ્રેશન અધિકારીઓને તેઓ મળવા જાય ત્યારે તેમના અસીલો પણ તેમની સાથે જાય. તેઓ હાજર હોય તો પોતાના કેસની વીગતો સમજાવી શકે અને વધારે સફળ થાય એમ તેઓ માને છે.

મી. હાર્ટશોર્નની મુલાકાત તેમના *No. 8, Sneddon Street, Sydenham, Johannesburg* ના મુકામે લઇ શકાશે. જોહાનીસબર્ગ આવી ટેલીફોન નંબર ૪૫/૪૫૨૯ પર ટેલીફોન કરી મુલાકાતને માટે પ્રથમ એપોઇન્ટમેન્ટ કરવું.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ તા. ૨૦–૯–૫૪.

મુંબઇ શહેર અને ઉપનગરોમાં ભાદરવા મહિનામાં અને તેમાંય શ્રાદ્ધના દિવસોમાં કમોસમનો લગ્નગાળો ફાટી નીકળ્યો છે. મુંબઇ શહેરમાં હેલ્લા એક સપ્તાહમાં દોઢસો જેટલી કન્યાઓના લગ્ન અત્યંત ઝડપથી પતાવી નાંખવામાં આવ્યા છે. લગ્ન કરનાર કન્યાઓ મોટી સંખ્યામાં આફ્રિકાથી આવી છે. આફ્રિકામાં જન્મેલી કન્યાઓના પતિને આફ્રિકામાં રહેવાની થતા સામે આવનારા મનાઇ હુકમને પરિણામે મોટી સંખ્યામાં કન્યાઓ જહાજ, વિમાન દ્વારા અત્રે આવી પહોંચી છે. મોટા ભાગના લગ્નોમાં કન્યાઓના કે વરપક્ષના વડીલોની ગેરહાજરી તરી આવતી હતી. બંને પક્ષોના મુંબઈમાંના સગાવહાલાઓએજ તેમનાં લગ્ન પતાવી આપ્યા હતા. ભાદરવા સુદ પુનમથી શ્રાદ્ધના દિવસો બેસી જતા હોવાથી તેરસ અને અનંત ચતુર્દશીના દિવસોએ લગ્ન થાય એ માટે કેટલીક કન્યાઓ આફ્રિકાથી વિમાન માર્ગે મુંબઇ આવી પહોંચી હતી. એવીજ રીતે કેટલાક મુરતિયાઓ પણ સૌરાષ્ટ્ર ગુજરાતમાંથી વિમાનમાં મુંબઇ આવ્યા હતા.

આમ ઝડપથી કન્યાઓને પરણાવી દેવાની આફ્રિકાવાળાઓની ઉતાવળને કારણે કેટલાક કુટુમ્બોને કંકોતરી છપાવવાની લાગતા વળગતા સંબંધીઓને ખબર આપવાનો પણ સમય રહ્યો નહોતો. વાડીઓ પણ વહેલી–મોડી મળતાં જરા મુશ્કેલીમાં મુકાવું પડયું હતું. દરેકને અલગ વાડી ન મળતાં ઘણા કુટુમ્બોએ એકજ વાડીમાં એકજ માંડવે ત્રણ–ચાર કન્યાઓનાં લગ્ન પતાવી દીધા હતા અને એકજ દિવસમાં માંડવો, ગૃહશાંતિ, મામેરૂં, ચોરી, ફેરા વગેરે પતાવીને વિદાય આપી હતી. જેઓ સમયસર ન પહોંચી શકયા તેમણે શ્રાદ્ધના દિવસોની પણ પરવા કર્યા વગર લગ્ન પતાવી નાંખ્યા છે. અહીં મળતા હેવાલો પ્રમાણે જે કન્યાઓ કે તેમના કુટુમ્બો ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્રમાં પહોંચી શકયા હતા તેમણે ત્યાં પણ આવીજ રીતે ઝડપભેર લગ્ન પતાવી નાંખ્યા હતા. 'પાટીદાર અને બ્રાહ્મણ જેવી લેવા–દેવાની દાયજા કે પહેરામણીમાં માનતી જ્ઞાતિઓએ વાજાં વગડાવવાની કે ધામધુમ કરવાની જરાય ખેવના રાખ્યા વિના લગ્ન પતાવી નાંખ્યા હતા.

નડિયાદથી મળતા સમાચાર પ્રમાણે સુરત જીલ્લા અને ચરોતરમાં પણ મોટી સંખ્યામાં આવી રીતે કમોસમનાં લગ્નો થયાં છે. ચરોતરમાં આશરે ૪૦૦ પાટીદાર યુવતીઓ આફ્રિકાથી લગ્ન માટે આવી છે. ચરોતરના પાંચ ગામોમાં પાટીદારોની દોડધામ વધી ગઇ છે. આ કન્યાઓમાંથી ઘણીનાં લગ્ન થઈ ગયાં છે અને બાકીનાની તજવીજ ચાલે છે. હવે આફ્રિકા જવા નહિ મળે એવું નકકી લાગતાં, ત્યાં જવાની લાલચે કેટલાય પૈહણિયા યુવાનો વગર પૈસે પરણવાને તઇયાર થઇ ગયા છે. અત્યાર સુધી જે મુરતિયાઓના ભાવો બોલાતા હતા તેને બદલે અત્યારે મુરતિયાઓ સામેથી કન્યાઓની માગણી કરે છે. આ રીતે કુળવાન ઘરોના મુરતિયાઓના ભાવ ગગડી ગયા છે. અને આફ્રિકાના જન્મવાળી કન્યાઓની કીમત થવાનો સમય આવ્યો છે! હજી દરેક સ્ટીમરોમાં આફ્રિકાથી કન્યાઓ આવી રહી છે. કેટલાક યુવાનો કામચલાઉ પરમીટથી આફ્રિકા ખાસ લગ્ન કરવાને ઉપડી ગયા છે.

* * *

બ્રોડગેજની ભાવનગર–તારાપુર રેલવે બાંધવા અંગે સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભાના કોંગ્રેસ પક્ષમાં ગંભીર મતભેદો ચાલુ છે. મતભેદો એટલા ઉગ્ર છે કે, કોઇ પક્ષ નમતું આપવા ઇંતેજાર લાગતું નથી. "ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીઆ"ના રાજકોટ ખાતેના ખબરપત્રીએ જણાવ્યું હતું કે, ભાવનગર–તારાપુર રેલવેના પ્રશ્નપર સૌરાષ્ટ્રના પ્રધાન મંડળમાં કટોકટી જાગવાનો સંભવ છે. આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી દયાશંકર દવેની આગેવાની નીચે તેર કોંગ્રેસી ધારાસભ્યોએ, જો ભાવનગર–તારાપુર રેલવે બાંધવાનો નિર્ણય ન ફેરવાય તો રાજીનામું આપવાની ધમકી આપી છે. તેમની માંગણી એવી છે કે, બીજા સ્થળોને જોડવાને લગતી બીજી યોજનાઓ તપાસી જોવા પછી જ બ્રોડગેજ લાઇન બાંધવાનો નિર્ણય કરવો. તેમણે જ઼ેડોદરા–રાજકોટને જોડતી રેલવે બાંધવાની હિમાયત કર્યાનું કહેવાય છે. મે માસમાં આ સંબંધમાં કટોકટી ઉભી થતાં શ્રી. ઢેબરભાઈએ સફળતા પુર્વક અટકાવી હતી. પરંતુ તેમણે 'ટામ્સ'ના ખબરપત્રીને જણાવ્યું હતું કે, "જો આવતા થોડાક દિવસોમાં સમાધાન નહિ થાય તો પ્રધાન મંડળમાં જે એખલાસથી કામ ચાલે છે, તેમાં વિઘ્ન આવશે." બે જુથો વચ્ચેના મતભેદો સમાવવા અને કોંગ્રેસની એકતા જાળવવા માટે શ્રી ઢેબરભાઇ તરફથી પ્રયાસો થઇ રહ્યા છે.

પાછળથી શ્રી ઢેબરભાઇએ પ્રધાન મંડળમાં આ સંબંધમાં મતભેદો હોવાનું કબુલ કર્યું હતું, પરંતુ એથી કટોકટી જાગવાનો સંભવ હોવાનો હેવાલ ખોટો હોવાનું જણાવ્યું હતું.

કોંગ્રેસના મહામંત્રી શ્રી બળવંતરાય મહેતા ભાવનગર–તારાપુર રેલવેના મોટામાં મોટા હિમાયતી છે અને તેમના પ્રયાસોને લીધેજ આ રેલવે બાંધવાનું નકકી થયું હતું. વિરોધ પક્ષોનું એમ કહેવું છે કે શ્રી બળવંતરાય ભાઇનું કેન્દ્ર સરકાર પાસે જેટલું વજન પડે છે, તેટલું સામાનું નહિ પડે, એટલે આખરે ભાવનગર–તારાપુર રેલવે જ બંધાશે.

* * *

નવા નિમાયેલા ભારતના મજુર પ્રધાન શ્રી ખંડુભાઇ કસનજી દેસાઇએ હોદ્દાપર આવતાની સાથે તરત બેંક કામદારોનો સ્ફોટક પ્રશ્ન હાથ ધર્યો હતો. તેમણે બેંક કામદારો તથા બેંક માલિકોના પ્રતિનિધિઓને તાકીદે ત્રિપક્ષી મંત્રણા માટે દિલ્હી આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું હતું. અપીલ પંચે આપેલા ચુકાદામાં સુધારો કરવાના સરકારના પગલાં સામે વિરોધ દર્શાવવા બેંક કામદારોએ હડતાળપર જવાનો નિર્ણય લઇ લીધો હતો. તેમ છતાં તેમના પ્રતિનિધિઓ દિલ્હી ગયા હતા. બંને પક્ષો સાથે મંત્રણા કર્યા પછી શ્રી ખંડુભાઇને લાગ્યું હતું કે બંને પક્ષો પરસ્પર વિરોધી મંતવ્યો ધરાવે છે અને તેમની વચ્ચેથી સમાધાન કરવાનું શક્ય નથી. એટલે તેમણે તરત બેંક ઝઘડા અંગે ફરી તપાસ કરવા અને સરકારે ચુકાદામાં કરેલો સુધારો પાછો ખેંચી લેવો જોઇએ કે નહિ તે સૂચવવા માટે મુંબઇની વડી અદાલતના ન્યાય મૂર્તી શ્રી રાજાધ્યક્ષની જાહેરાત કરી હતી. શ્રી રાજાધ્યક્ષ બંને પક્ષોને સાંભળીને ભલામણ ન કરે ત્યાં સુધી બેંક કામદારોના હાલના પગારના ધોરણ કે સગવડોમાં કશો ફેરફાર નહિ થાય.

અત્યારે પ્રધાન મંડળમાં બે જુથો કામ કરી રહ્યા છે. નાણા પ્રધાન શ્રી ચીંતામણ દેશમુખ અને વેપાર પ્રધાન શ્રી કૃષ્ણમાચારી મૂડીવાદીઓની તરફેણ કરતા હોય તેમ લાગે છે. શ્રી ગિરિએ તઇયાર કરેલો નવો કામદાર સંબંધક ખરડો પણ આ બે પ્રધાનોના વલણને કારણે એક વર્ષથી લટકતો પડયો છે. આ બંને પ્રધાનો રેશનલીઝેશનની—ઉદ્યોગોના યાંત્રિકરણની હિમાયત કરે છે. પરંતુ કામદાર આગેવાનો તેનો સખત વિરોધ કરે છે કેમકે એથી બેકારી આવવાનો તેમને ભય રહે છે. સરકારી પગલાંની પુનર્તપાસ કરવા સામે પણ શ્રી દેશમુખને સખત વાંધો હતો, પરંતુ પં. નેહરૂએ લોકસભામાં આ સંબંધમાં જાહેરાત કર્યા પછી તેમના વાંધાને ખાસ મહત્વ નહિ અપાય એમ મનાતું હતું અને થયું પણ તેમજ છે. સરકારી નિર્ણયની ફેર તપાસની જાહેરાત થતાં બેંક કામદારો હવે હડતાળપર ઉતરવાનો પોતાનો નિર્ણય ફેરવે એવો સંભવ છે.

મહાત્મા ગાંધીજીની દોરવણી હેઠળ કામદાર પ્રવૃત્તિમાં તઇયાર થયેલા શ્રી ખંડુભાઇ દેસાઇનું શ્રી ગિરિ કરતાં પ્રધાન મંડળમાં વધુ વજન પડશે અને પડયું છે. શ્રી ખંડુભાઇએ એક વાયુ પ્રવચનમાં કહ્યું હતું કે, શ્રી. ગિરિએ તઇયાર કરેલા કામદાર સંબધક ખરડાના સિદ્ધાંત સાથે તેઓ સહમત છે. કામદારો અને માલિકો વચ્ચેના સંબંધો વિષે તેમણે કહ્યું હતું કે, ઝડપી રાષ્ટ્રીય વિકાસ અને વધુ સામાજીક ન્યાયનો દ્વિવિધ હેતુ સિદ્ધ કરવો હોય તો કામદારો અને માલિકો વચ્ચે વધુમાં વધુ પ્રમાણમાં સમજુતિ અને એક રાગ હોવાજ જોઇએ. આનો એક માત્ર માર્ગ દરેક પક્ષે સામા પક્ષ પ્રત્યેની પોતાની જવાબદારી સમજવાનો છે. ગાંધીજીએ દેશને જે સેવાના આદર્શથી ઉછેર્યો છે તેની સેવા દરેક પક્ષ જો સામાનું હિત જોયા વિનાજ પોતાના સ્વાર્થને વળગી રહે તો નહિ થાય. તેમણે શ્રી. ગિરિએ આદરેલી કામદાર નીતિ ચાલુ રાખવાની જાહેરાત કરી હતી.

શ્રી ખંડુભાઇ લોકસભા માટેની છેલ્લી ચુંટણીમાં પહેલાં પાટણ વિભાગમાંથી શ્રી તુલસીદાસ કિલાચંદ સામે ઉભા હતા, પરંતુ તેમાં હારી ગયા હતા. પછી તેઓ સૌરાષ્ટ્રમાંથી ઉભા રહીને લોકસભામાં ચુંટાઇ આવ્યા હતા. શ્રી નંદા જેઓ મૂળ પંજાબી છે તેઓ લાંબા અરસાથી ગુજરાતમાં રહ્યા છે અને ગુજરાતી જેવાજ બની ગયા છે તેમને બાદ કરીએ તો ભારતના વર્તમાન પ્રધાન મંડળમાં શ્રી. ખંડુભાઇ પહેલા ગુજરાતી પ્રધાન છે. અમદાવાદના શ્રી મણીલાલ ચતુરભાઇ અને સૌરાષ્ટ્રના શ્રી જયસુખલાલ હાથી કેન્દ્રના પ્રધાન મંડળમાં નાયબ પ્રધાનનો હોદ્દો ધરાવે છે. શ્રી ખંડુભાઇ ગાંધીજીના સિદ્ધાંતો કામદાર ક્ષેત્રે દાખલ કરશે એવી આશા રખાય છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફલોર, ફરેરાસ્ટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

સુશોભીત રંગબેરંગી અભીનંદન પત્રીકાઓ

દિવાળી અને નુતન વર્ષ માટે આ વર્ષે પત્રાકાઓ જુદી જુદી જાતની અને આકર્ષક બનાવવામાં આવી છે. ભાવો દરેકને પોસાય એ પ્રમાણે રાખવામાં આવેલ છે.

ધાર્મીક, દેવ દેવીઓના ચીત્રો સહીતના કાર્ડ. શ્રી. લક્ષ્મીજી, શ્રી. સરસ્વતીજી, શ્રી. કૃષ્ણ ભગવાન, શ્રી. રામચંદ્રજી અને સીતા વિગેરે. શી. ૩-૬ ડઝન.

તેમજ દેશ નેતાઓની સુંદર વિવિધ પત્રીકાઓ.
દિવાળી અને નૃતનવર્ષ માટે અભિનંદન ચેક બુકો.
શી. ૧-૩ અને શી. ૨-૩.

બધા કાર્ડસ સાથે પરબીડયાં આપવામાં આવશે.
પોસ્ટેજ માફ.

Gandhi Trading Store
General Merchants
288 South Coast Road,
ROSSBURGH, DURBAN.

K.M.Lodhia & Co.
Manufacturing Jewellers and General Dealers

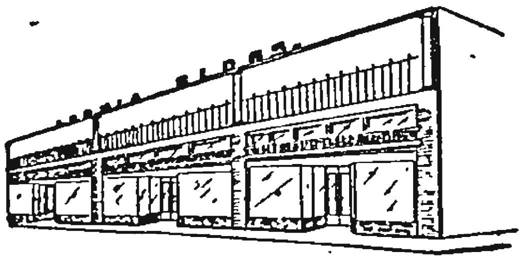

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

ગોળ

મીઠાઇઓ વિગેરે બનાવવાને માટે શેરડીના રસમાંથી બનાવેલો ચોખ્ખો ગોળ
બનાવનારને ત્યાંથી પરબારો મંગાવો
ભાવ રતલની શી. ૧.
સોપારી સાથે ખાવાના ત્રણ જાતના પાન હોલસેલ ભાવે.
વધુ વિગત માટે લખો:

Cotton Lands
P. O. Box 7,
VERULAM, NATAL.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કનેડા
ઉપરોકત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબ ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

જોઇએ છે
હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

કેનન કોલીન્સની દક્ષિણ આફ્રિકાની મુલાકાત

ફાધર ટ્રેવર હડલસ્ટન, જેઓ બીન-ગોરાઓના સવાલમાં ઉંડો રસ લઇ રહ્યા છે અને અનુપમ સેવા બજાવી રહ્યા છે તેમણે લંડનના 'ટાઇમ્સ' પત્ર માં નીચે પ્રમાણે કાગળ લખ્યો છે:

સાહેબ,—કેનન કોલીન્સે આ દેશની લીધેલી મુલાકાતના બારામાં આપના પત્રમાં પ્રસિદ્ધ થએલા પત્રો પરથી સ્પષ્ટ જણાય છે કે દક્ષિણ આફ્રીકાના યુરોપીયનો, જેઓ એટલા બધા ઉશ્કેરાઇ ગયા છે, તેઓનો આ બાબતમાં બોલવાનો દાવો મુંગે મ્હોડે સહન કરી બેસી રહેવું નહિ જોઈએ. છેલ્લાં અગીઆર વર્ષથી હું જોહાનીસબર્ગમાં આફ્રીકન નેતાઓના નિકટ સંબંધમાં રહેલો છું. ત્રણ વસ્તુઓ મારે કહેવું જોઇએ કે બીલકુલ સત્ય છે: પ્રથમ કેનન કોલીન્સથી મુલાકાતથી સમસ્ત આ આફ્રિકનોને ઘણીજ હિંમત આવેલી છે. દક્ષિણ આફ્રીકાની આફતજનક જાતીભેદની નીતીને વિષે ઇંગ્લાંડમાં ચિંતા થઇ રહી છે તેનો એ મુલાકાત થી તેઓને પુરાવો મળ્યો છે. બીજું, આફ્રિકન ખ્રીસ્તીઓ અને ખાસ કરી ઇંગ્લાંડના ચર્ચના ખ્રીસ્તીઓ પરદેશના એક અગ્રગણ્ય પાદરીનું સ્પષ્ટ વકતૃત્વ અને છતાં આ નીતીની તદન ઉદાર ટીકાને માટે આભારી થયા છે.

ત્રીજું, કેનન કોલીન્સની ટીકા કરવા માં જેઓએ સૌથી વધારે વાચાળપણું બતાવેલું છે તેઓએ ભાગેજ પોતાની જાતને એ પુછ્યું છે કે કેનન કોલીન્સે જે કહ્યું છે તે ખરૂં છે કે નહિ. હકીકતમાં કેનન કોલીન્સે અતિશયોક્તિ કરેલીજ નથી. તેમણે કરેલી હકીકતો તદન મુદાસરની છે અને આફ્રિકનોને આજે જે સહન કરવું પડે છે તેની જેઓને જાણ છે તેઓ એ કરતાં ઘણું વિશેષ કહી શકે છે.

કોઇ પણ જાતની ટીકા સહન નહિ કરી શકવાની દક્ષિણ આફ્રીકાના ગોરા ની વલણ તેનું અંતઃકરણ ડંખી રહેલું બતાવી આપનારી છે અને તેઓથી એ વલણના વાજબીપણાને માટે તેઓએ રજુ કરેલી દલીલો તેઓનું માનસ વ્યકત કરનારી છે પરંતુ તેટલા કારણ થી તે વાજબી છે એમ નહિ કરી શકાય. દક્ષિણ આફ્રિકા આજે એક રોગી દેશ છે.

સત્સંગતી

(શ્રી કેદારનાથજીના 'વિવેક અને સાધના'માંથી)

સામાન્યપણે આપણી એવી માન્યતા હોય છે કે, સંયમશીલ થવું ઘણું કઠણ છે. પણ દુનીયામાં કઇ સારી વસ્તુ કઠણ નથી તેનો આપણે થોડો વિચાર કરવો જોઇએ. કોઇ પણ સારી વિદ્યા કે કળા પરિશ્રમ કર્યા વગર સિદ્ધ થાય છે? તેથી કઠણાઇ કે પરિશ્રમથી ડર્યે આપણું નહિ ચાલે. ખરૂં જોતાં, સંયમ, સદાચાર ઇત્યાદિ જેટલા કઠણ લાગે છે તેટલા તે વસ્તુતઃ કઠણ નથી. શરૂઆતમાં એમાં જેટલી કઠણાઇ લાગે છે તેટલી પાછળથી નથી લાગતી. પરંતુ આમાં મુખ્ય વાત એ છે કે માણસને સંયમ અને સદાચારમાં રસ નથી, તે તેને ગમતા નથી. એ માર્ગે પોતાની ઉન્નતિ સાધવાની તેને ઇચ્છા નથી. એવી ઇચ્છા હોય તો આ માર્ગમાં લાગે છે તેટલી કઠણાઇ આગળ જતાં નથી હોતી. આજે આપણું જીવન જે વાતાવરણમાં પસાર થાય છે; નાનપણથી આપણને જે શિક્ષણ અને સંસ્કાર મળે છે, તે આ બેથી વિરૂદ્ધ છે. આવી સ્થિતિમાં આપણે વિવેકી, સંયમી ને સદાચારી થઇએ, સદ્‌ગુણ સંપન્ન થઇ જીવન કૃતાર્થ કરીએ, એવી ઇચ્છા થાય એજ લગભગ અશકય છે. એવી મુશ્કેલ સ્થિતિમાં કંઇક વાચનથી અથવા કયાંકથી મળેલા કોઇ સંસ્કારને લીધે જેમને થોડી ઘણી સદિચ્છા થાય તેમણે સારી સોબત રાખી પોતાની સદિચ્છા દૃઢ કરવી, વધારવી. સારી સોબત વગર સારા સંસ્કાર મળતા નથી, તેમને પોષણ મળતું નથી, તેમજ તેમાં બળ આવતું નથી. પ્રતિકૂળ વાતાવરણમાં સુસંસ્કાર ટકી રહેવા મુશ્કેલ હોય છે. તેમાં તે જોતજોતામાં લુપ્ત થઇ જાય છે. એટલા માટે બહારના ખરાબ વાતાવરણને લીધે ચિત્તપર થતા અનિષ્ટ સંસ્કારોમાંથી બચવું હોય અને પોતાના સુસંસ્કારોને સાચવીને તેમને વધારવા હોય તો માણસે સારી સોબત રાખવી જોઇએ. દરરોજ સ્નાન કરવું એ જેમ સ્વચ્છતાની દ્રષ્ટિથી જરૂરનું છે તેવીજ રીતે આપણા ચિત્ત પર નિત્ય પડતા કુસંસ્કારોને કાઢી નાખી તેમને શુદ્ધ કરવા માટે સારી સોબતની જરૂર છે. એવી સોબત પ્રાપ્ત કરીને આપણે આપણા સુસંસ્કારોનું પોષણ કરીએ તો આપણામાં ઉન્નતિની ઇચ્છા જાગ્રત થશે, તે પ્રબળ થશે અને તેને પરિણામે સંયમશીલ, વિવેકી અને સદાચારી થવાની મહત્વાકાંક્ષા આપણામાં વધતી જશે.

દિવાળી-પત્રીકા અને પંચાગ

— નુતન વર્ષ પત્રીકા —

(૧) ધાર્મીક ચિત્રો વાળા ફોલ્ડર નં. ૨૧૨........શી. ૪–૬ ડઝન
(૨) ટેકનીકલર પીકચર કાર્ડ (નાના) નં. ૩૦૧........શી. ૧૧–૦ ડઝન
(૩) ટેકનીકલર પીકચર કાર્ડ (મોટા) નં. ૩૦૨........શી. ૧૩–૬ ડઝન
(૪) હીંદના નેતાઓના ફોટો કાર્ડ નં. ૩૧૨........શી. ૧૩–૬ ડઝન
(૫) હીંદના નેતાઓ ૬×૪ પોષ્ટકાર્ડ નં. ૩૨૨........શી. ૧૩–૬ ડઝન
(૬) દિવાળી અભિનંદન ચેક બુક (નંગ ૬) નં. ૫૦૨....શી. ૧–૦ બુક

ગુજરાતી પ્રેસના મોટાં પંચાગ.... શી. ૫—૩ નંગ
ગુજરાતી તારીખના ડટ્ટા........ શી. ૨—૯ નંગ

તેમજ તમામ ગ્રોસરી પણ મળી શકશે.

વિવિધ ખબરો

ટ્રાંસવાલ મોઢ યુવક મંડળ

ટ્રાંસવાલ મોઢ યુવક મંડળની વાર્ષીક ચુંટણી સભા જોહાનીસબર્ગમાં મળી હતી જે વખતે નીચે પ્રમાણે નવા કાર્યકર્તાઓ ચુંટાયા હતા: પેટ્રન: મગનભાઇ પરસુભાઇ; પ્રમુખ: ચુનીલાલ ભાણુભાઇ; ઉપ-પ્રમુખ: જમનાદાસ વીઠલદાસ; જો. સેક્રેટરીઓ: ચુનીલાલ મગનલાલ અને ગાંડાભાઇ વી. હરી; ટ્રેઝરરો: વેણીલાલ મગનલાલ અને છગનલાલ દુર્લભદાસ; ઓડીટર: છગનભાઇ ભીખાભાઇ; કમીટી: ગોવીંદભાઇ નાગરભાઇ, છોટુભાઇ ખંડુભાઇ, મણીલાલ ફકીરભાઇ, છગનભાઇ રામભાઇ, નાથુભાઇ રામભાઇ, નગીનલાલ દેવચંદભાઇ, નાથુભાઇ હરજીવનદાસ, લલ્લુભાઇ પ્રભુભાઇ.

ઇસ્ટ આફ્રિકામાં હીંદના નવા કમીશનર

બ્રીટીશ ઇસ્ટ આફ્રીકામાં શ્રી આપા સાહેબ પંતની ખાલી પડેલી જગ્યાએ હીંદ સરકારે શ્રી ગોપાલ મેનનની હીંદના કમીશનર તરીકે નીમણુક કરી છે. તેમની હકુમત રોડેસીયાના ફેડરેશન અને ન્યાસાલેન્ડ પર પણ રહેશે. આ પહેલાં શ્રી મેનન મલાયા ખાતે હીંદ સરકારના પ્રતિનિધિ હતા.

૧૯૪૪માં હીંદના અનાજ ખાતાના ડેપ્યુટી ડાયરેકટર હતા. ૧૯૪૭માં યુનાઇટેડ નેશન્સ જનરલ એસેમ્બલીમાં હીંદના ડેલીગેશનના સેક્રેટરી હતા ૧૯૪૮માં યુનાઇટેડ નેશન્સ ખાતે કાયમના હીંદના ડેલીગેશનના સેક્રેટરી હતા.

બિહાર આસામ રેલ સંકટ નિવારણ

લુસાકાથી અમારા ખબરપત્રી જણાવે છે કે: નોર્ધન રોડેસીયાના પાટનગર લુસાકા શહેરમાંથી શ્રી ચીમનલાલ લક્ષ્મીરામ વ્યાસે બીહાર આસામ સંકટ નિવારણ ફંડ માટે પા. ૧૬૭-૨-૧૧ હીંદી જનતામાંથી ભેગા કરી હીંદના વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નેહરૂપર તા. ૨૯-૯-૫૪ના રોજ ન્યુ દિલ્હી મોકલ્યા છે.

ઉપરોકત ફંડ અંગે અત્રેના જાણીતા મેસર્સ રોયલ આર્ટ સ્ટુડીઓ તરફથી સીનેમાનો એક ખાસ શો રાખવામાં આવ્યો હતો, જેની કુલ આવક પા. ૨૨-૧૦-૦ થઈ હતી. એ બધી જ એ ફંડમાં આપી દેવામાં આવી હતી. સિવાય શ્રી એન. જી. નાયક તરફથી પણ સીનેમા શોમાંથી પા. ૨૪-૩-૦ જેવી રકમ ઉપરોક્ત ફંડમાં આપવામાં આવી હતી. બાકીની રકમ લુસાકાની જાહેર જનતા તરફથી મળી હતી.

ઉપરોકત ફંડ માટે શ્રી વ્યાસને શ્રી સી. ડી. નાયક તથા શ્રી ધીરૂભાઇ દેસાઇનો પણ સારો સાથ અને સહકાર હતો.

બાપુજ્ઞાનયજ્ઞ પુર્ણાહુતિ

શ્રી ટ્રાંસવાલ ભારતીય મહિલા મંડળ જોહાનીસબર્ગના આશરા હેઠળ તા. ૨૪મી સપ્ટેમ્બરથી તા. ૧લી ઓકટોબર સુધી આઠ દિવસ પાટીદાર હોલમાં દરરોજ સાંજે ૭-૩૦ થી ૯-૦ સુધી બાપુજ્ઞાન યજ્ઞનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો. તેમાં સ્થાનિક તેમજ રૂડીપુર્ટ-પ્રિટોરીયાની જુદી જુદી બહેનોએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. પ્રમુખશ્રી તરફથી દરોજ બાપુના સત્ય, અહિંસાદિ સિદ્ધાંતો ઉપર ટુંકું પ્રવચન થયા બાદ તેમના જીવન પ્રસંગોનું વાંચન પ્રવચન રાખવામાં આવ્યું હતું. છેલ્લા દિવસે શ્રી જોખાકરે "પૂ. બાપુના જીવનની ઝાંખી" એ ઉપર વાંચન પ્રવચન કર્યું હતું અને પૂજ્ય બાપુએ દરેક ક્ષેત્રમાં ભારતનું અને સારાએ વિશ્વનું દષ્ટિબીંદુ બદલી નાંખ્યું છે તે અંગે પોતાનું વકતવ્ય રજુ કર્યું હતું.

પૂજ્ય બાપુજીએ બતાવેલા માર્ગે ચાલવા સૌને વિજ્ઞપ્તિ કરવામાં આવી હતી. મંડળના શ્રીમતી લક્ષ્મીબેન ભુલાભાઇ પટેલે, મંડળને તનમનથી સહકાર આપવા અને તા. ૧૬મી અકટોબરથી દર શનિવારે સાંજે એક કલાક રાખવામાં આવેલા સમૂહ પ્રાર્થનાના કાર્યક્રમમાં સૌ ભાઇ બહેનોને ભાગ લેવા નમ્ર વિજ્ઞપ્તિ કરી હતી. બાદ મંડળના મંત્રી શ્રીમતી અંબાબેન નાથુભાઇ પટેલે સૌનો આભાર માન્યો હતો. ભજન-રામધૂન આરતી, શાંતીપાઠ થયા બાદ કાર્યક્રમ સમાપ્ત થયો હતો.

મહાત્મા ગાંધી જયન્તિ

અકટોબર તા. ૨ જીના મહાત્મા ગાંધીજીની જયન્તિ ડરબનમાં કાઠીયાવાડ હીંદુ સેવા સમાજ તથા સુરત હીંદુ એસોસીએશન તરફથી ઉજવાઇ હતી. જોહાનીસબર્ગમાં ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજે ગાંધી હોલમાં ઉજવી હતી. પ્રમુખસ્થાન શ્રી પ્રાણશંકર જોશીએ લીધું હતું.

ગાંધી ભારત વિદ્યાલયના બાળકોએ પ્રાર્થના કરી હતી. પૂ. ગાંધીજીને અંજલી અર્પતાં પ્રમુખે કહ્યું કે કેવળ ૭ વર્ષ પહેલાં જ આધુનિક દુનીયાના સર્વશ્રેષ્ઠ પુરૂષ આપણી વચ્ચે ફરતા હતા અને દરિદ્રનારાયણની સેવા કરતા હતા. દ. આફ્રિકામાં સત્યના પ્રયોગો કરી તેમણે વિશ્વને આશ્ચર્ય ચકિત કર્યું, હિંદના મુડદામાં પ્રાણ પૂરી તેમણે જનતાને ચમકાવી અને ભારતને આઝાદ કરી અહિંસાનું સામર્થ્ય સિદ્ધ કર્યું. જનરલ સ્મટસે તેમને કારાગ્રહમાં પૂર્યા તો એ શાસનકારને પોતે સીવેલ ચંપલની ભેટ આપી. બ્રિટનને નમાવ્યું, પણ મૈત્રીનો બદલો વાળ્યો. આવા મહાન આત્માનું જીવન આપણે માટે માર્ગદર્શક છે.

જુદા જુદા વકતાઓએ સમયાનુસાર વિવેચનો કર્યાં હતાં.

દયાળજીભાઇ ભીખાભાઇએ મહાત્મા ગાંધીજીની એક સુંદર કીમતી છબી સમાજને ગાંધી હોલમાં મુકવા ભેટ આપી હતી તેનો સાભાર સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો. ગાંધી ભારત વિદ્યાલય અને શ્રી કુમારિકા મંડળે ગરબા વિગેરેનો કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હતો. મંત્રી મગનભાઇ ભગુભાઇએ આભાર માન્યા બાદ રાષ્ટ્રગીત ગાઇ મેળાવડો બરખાસ્ત થયો હતો.

જોહાનીસબર્ગમાં લગ્ન

જોહાનીસબર્ગની જાણીતી પેઢી મેસર્સ પાટીદાર ટ્રેડીંગ કો. વાળા ભાઇ રણછોડજી વહાલજી પાટીદારના સુપુત્ર ચિ. અમૃતલાલના લગ્ન હરિપુરા નિવાસી રામભાઇ મોરારજીની સુપુત્રી ચિ. શાન્તાબેન સાથે રવિવાર તા. ૩જી અકટોબરના પાટીદાર હોલમાં શ્રી હરિશ્ચંદ્ર આર્યના શુભ હસ્તે થયાં હતાં કન્યાપક્ષ તરફથી જમણને બદલે લગ્ન વિધિ બાદ અતિથિ સત્કાર મીઠાઇથી કરવામાં આવ્યો હતો અને વિદાયગીરી વખતે પોતાના મુકામે વર પક્ષના ખાસ સંબંધીઓનેજ દુધપાન આપવામાં આવ્યાં હતાં.

મુંબઇ, લોરેન્ઝોમારકિવસ, રોડેશીયા તથા યુનીયનમાંથી જે જે સ્નેહિઓ તરફથી તાર, પત્રો, અને ટેલીફોનથી નવદંપતિને આશિર્વાદ પાઠવવામાં આવ્યા હતા તે સર્વેનો ભાઇ પાટીદાર હાર્દિક આભાર માને છે. આ શુભ પ્રસંગે જુદી જુદી સંસ્થાઓને ભેટ આપવામાં આવી હતી તેમજ કસ્તુરબા સ્કુલ ફીનીકસને બે ગીની મોકલી છે જે સાભાર સ્વીકારીએ છીએ.

પૈસા પેદા કરવા એજ જેના જીવનનું ધ્યેય છે એનુ જીવન અને આત્મા અજાણેજ પૈસાના હાથે વેચાઇ જાય છે.—ટાગોર.

સાઉથ આફ્રીકન હીંદુ મહા સભા

દીવાળીનો તહેવાર

સઘળા હીંદુ ભાઇઓને આથી જણાવવામાં આવે છે કે ચાલુ સાલ દીવાળીના તહેવારો અકટોબર તા. ૨૫ અને તા. ૨૬ મીના પડે છે.

અકટોબર તા. ૨૬ મીના સૌને પોતાની દુકાનો બંધ રાખવા વિનતિ કરવામાં આવે છે.

જી. કે. પાડીઆ,
ઓ. જનરલ સેક્રેટરી
સા. આ. હીંદુ મહા સભા.

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૪ અકટોબર	હીંદુ ૨૦૧૦ આસો	મુસલમાન ૧૩૭૪ હીજરી સફર	પારસી ૧૩૨૪ અરદીબહેસ્ત	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મીક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૮	વદ ૧૧	૧૦	૭	૫-૨૯	૬-૦૦	પંચક
શની	૯	,, ૧૨	૧૧	૮	૫-૨૯	૬-૦૦	,,
રવી	૧૦	,, ૧૩	૧૨	૯	૫-૨૯	૬-૦૧	,,
સોમ	૧૧	,, ૧૪	૧૩	૧૦	૫-૨૮	૬-૦૧	,, માણેક ઠારી પુનેમ
મંગળ	૧૨	,, ૧૫	૧૪	૧૧	૫-૨૮	૬-૦૧	
બુધ	૧૩	,, ૧	૧૫	૧૨	૫-૨૮	૬-૦૨	
ગુરૂ	૧૪	,, ૩	૧૬	૧૩	૫-૨૮	૬-૦૨	
શુક્ર	૧૫	,, ૪	૧૭	૧૪	૫-૨૮	૬-૦૨	
શની	૧૬	,, ૫	૧૮	૧૫	૫-૨૭	૬-૦૨	
રવી	૧૭	,, ૬	૧૯	૧૬	૫-૨૭	૬-૦૩	
સોમ	૧૮	,, ૭	૨૦	૧૭	૫-૨૭	૬ ૦૩	
મંગળ	૧૯	,, ૮	૨૧	૧૮	૫-૨૭	૬-૦૪	
બુધ	૨૦	,, ૯	૨૨	૧૯	૫-૨૬	૬-૦૪	
ગુરૂ	૨૧	,, ૧૦	૨૩	૨૦	૫-૨૬	૬-૦૪	

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઇની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧–૦ રતલે. સધર્ન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે, યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES.
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—બીજી બાજાેા માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીશીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૩–૨૬૫૧

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રલીયા, યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone: 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ કોશા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ઝીણું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆં, પાતરાં વિગેરે દરરોજ તાજા બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

તંદુરસ્તી અને શક્તિ માટે

આ શિયાળામાં **મેથીપાક** ખાઓ

શી. ૧૨–૬ રતલ.

આજે જ ઓરડર કરો:

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

"ડરબનનું ઠકાઉ આદુ ૧૦ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ શી. ૧–૬ રતલ.

સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદ, લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઇ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન ૫/– રતલ, પોસ્ટેજ જુદું. ગોળ બાસકીટ ૧૦/૬, લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટો ૧૬/૦ ડઝન. હમો ચોખા, દાળ વિગેરે દરેક જાતની ગ્રોસરી અને મસાલો રાખીએ છે.

રોડેશીઆ, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયમ કોન્ગોના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી કોઇ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવીને મોકલશું.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. આજ રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.